

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Новосілля

Рятувальник розміновує Донбас, а в Херсоні на нього вже чекає квартира

СТОР. 6

Обережно: пропаганда!

СТОР. 9

Промивання мізків

Дружба

Прапор із передової з автографами бійців передадуть Далі Грибаускайте

СТОР. 12

№ 67 (6572) СЕРЕДА, 12 КВІТНЯ 2017 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

День працівників ракетно-космічної галузі

Привітання Голови Верховної Ради України

Шановні друзі!

Від імені Верховної Ради України вітаю вас із професійним святом — Днем працівників ракетно-космічної галузі України та Всесвітнім днем авіації і космонавтики.

Ракетно-космічний комплекс є одним із провідних і конкурентоспроможних у структурі промислового виробництва України. Маючи значний науково-технічний, виробничий і кадровий потенціал, він може ефективно впливати на розвиток економіки держави в цілому, зміцнюючи авторитет України у світі.

Українські вчені зробили вагомий внесок у міжнародну космічну програму. Саме українець Сергій Корольов створив першу міжконтинентальну балістичну ракету, українець Валентин Глушко є розробником ракетних двигунів на рідкому пальному та космічного корабля багаторазового використання «Буран». Українець Володимир Челомей — конструктор супутників «Протон», «Польот», орбітальних станцій «Салют-3», «Салют-5», під його керівництвом було розроблено важку ракету-носій «Протон», завдяки якій стартувала міжнародна програма досліджень планет Сонячної системи за допомогою автоматичних зондів. Видатний українець Юрій Кондратюк розрахував найбільш енергетично вигідну трасу космічних польотів із Землі на Місяць, що відіграло вирішальну роль для вдалої висадки людини на Місяць та успіху американської програми «Аполлон».

Після проголошення незалежності Україна почала власну космічну програму та бере участь у міжнародних космічних проектах. Самовіддана праця вчених, конструкторів, інженерів, працівників та військовослужбовців космічної галузі дає можливість Україні бути розвиненою, з потужним науковим і технічним потенціалом, високотехнологічною державою.

Парламент України, підтримуючи ракетно-космічну галузь, яка за своєю суттю є локомотивом інноваційного впровадження передових технологій, забезпечення виробництва високотехнологічної, конкурентоспроможної продукції, зробить усе для того, щоб розвиток ракетобудування і космонавтики був одним із головних пріоритетів економіки нашої держави.

Бажаю вам і надалі успішно примножувати славу українських ракетобудівників, створювати нові космічні проекти на благо України, зичу вам професійних злетів та особистих творчих досягнень, міцного здоров'я та життєвої снаги, сімейного щастя, злагоди та добробуту у ваших оселях!

Зі святом вас!

Андрій ПАРУБІЙ.

Всесвітній день авіації і космонавтики

Галактичну дорогу відкрили наші земляки

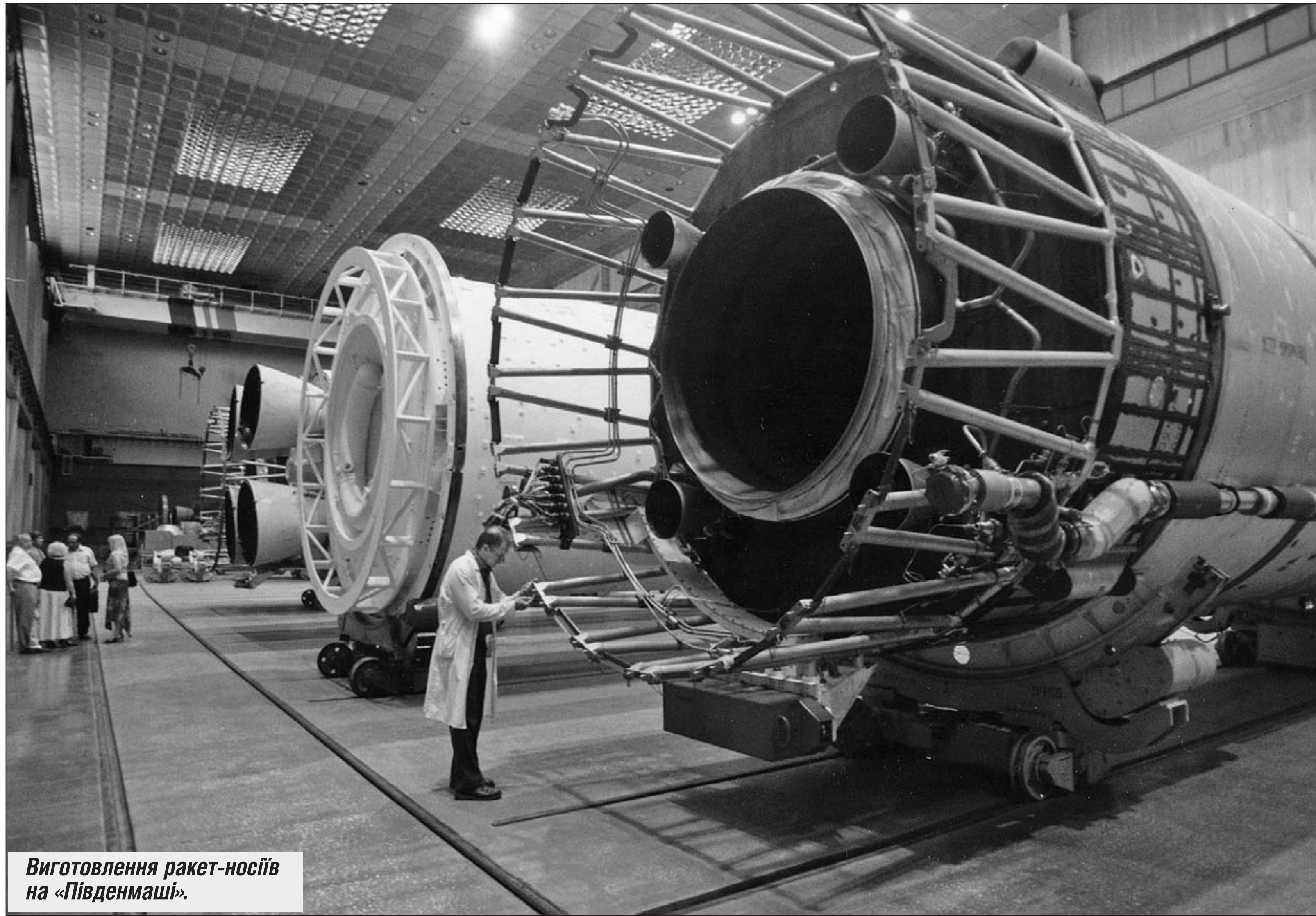

Фото Олександра КЛИМЕНКА (з архіву «Голосу України»).

Виготовлення ракет-носіїв на «Південмаші».

Історія освоєння людиною Космосу наповнена збігами, іноді не випадковими. Феноменом є ключова роль українців у прокладанні шляху до зірок. У 1962-му створена в КБ «Південне» ракета-носій 63С1 («Космос») вивела на орбіту перший супутник українського виробництва. Уже наступного року на підприємстві організували нове виробництво — космічне, а концерн «Південмаш» став двигуном ракетно-космічної галузі всього Радянського Союзу.

Із нашою землею пов'язані долі майже 20 космонавтів та астронавтів. Розповідають, що під час зв'язку із центром управління польотами льотчик-космонавт, уродженець Узина Павло Попович, заспівав для головного конструктора Корольова його улюблену пісню «Дивлюсь я на небо...»

Статус космічної держави Україна підтверджує, реалізуючи низку проектів, у тому числі за участю міжнародних партнерів. Серед пріоритетних — створення Національної супутникової системи зв'язку «Либідь» та ракетно-космічного комплексу «Циклон-4», участь українських підприємств у міжнародних проектах «Дніпро», «Антарес», «Вега». Ці та інші програми і цілі стали частиною Стратегії космічної діяльності України на період до 2022 року.

Досягнення галузі перетворилися на нові можливості в повсякденному житті, без яких сучасний цифровий світ важко уявити. Сьогоднішнє свято — привід віддати належне ентузіастам-першопрохідцям, котрі прокладали дорогу до Всесвіту.

Про наших видатних земляків, які самовіддано рухали вперед прогрес і людство, читайте на 5-й сторінці.

АКТУАЛЬНО

Новий закон «Про освіту» на підході

Робота над підготовкою до другого читання нового базового закону «Про освіту» наближається до завершення.

Нагадаю, що проект закону був прийнятий Верховною Радою у першому читанні 6 жовтня 2016 року. Попри те, що формально склад робочої групи з доопрацювання законопроекту охоплював близько вісімдесяти осіб, на практиці понад півтори сотні фахівців та стейкхолдерів були долучені до її роботи на різних етапах. Фактично всі зацікавлені могли взяти участь у обговореннях різних статей закону (всього у законопроекті 84 статті, не рахуючи прикінцевих та перехідних положень). Було проведено майже п'ятдесят засідань. Понад 1300 пропозицій народних депутатів України було ретельно обговорено. Гострота дискусій іноді перевершувала очікування, але демократичний характер робочої групи дав змогу враховувати та інтегрувати думки всіх, спираючись на аргументи і колегіальність. Кожна пропозиція була критично проаналізована, і більшість із них враховано, як мінімум, редакційно.

СТОР. 4

КОРОТКО

■ 48 тис. грн. зібрали волонтери Кременчука під час всеукраїнської благодійної акції «Серце до серця». Кошти використають для допомоги дітям із вадами зору, **рапортує наш полтавський власкор Василь НЕЇЖМАК.**

■ Понад 34 тисячі ветеранів з Рівненщини отримають разову грошову допомогу до 5 травня, **повідомили в РОДА нашому власкору Олександрі ЮРКОВІЙ.**

У деяких областях України вночі 13 квітня на поверхні грунту та місцями в повітрі заморозки *(Укргідрометеоцентр)*

Чи стане Конституційний Суд незалежним та неупередженим?

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 11 квітня

Верховна Рада розглянула блок питань правової політики. Серед них — проект нової редакції закону про Конституційний Суд України у другому читанні, до якого надійшло понад 900 поправок від народних депутатів. Законопроект розглядали за повною процедурою. Він є одним із завершальних етапів у ході судової реформи. Його мета — врегулювання на законодавчому рівні правовідносин щодо порядку організації та діяльності Конституційного Суду України, статусу суддів КС, підстав і порядку звернення до суду, процедури розгляду ним справ і виконання рішень суду, а також ефективне функціонування інституту конституційної скарги.

Як зауважив голова Комітету з питань правової політики Руслан Князевич, законопроект підготовлено із залученням широкого кола експертів, враховано найкращий досвід конституційних судів Європи та світу. Особливу увагу приділено забезпеченню незалежності суду та запровадженню інституту конституційної скарги.

Законопроектом передбачено нову організаційну структуру суду, а саме: велика палата у складі усіх суддів Конституційного Суду України, яка вирішує питання у справах за конституційними поданнями та конституційними зверненнями. Два сенати суду, кожен у складі дев'яти суддів, розглядають питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) законів України чи їх окремих положень за конституційною скаргою особи. Сенат суду діє як Конституційний Суд України; ухвали Сенату суду про відмову у відкритті конституційного провадження у справах за конституційними скаргами є остаточними. Шість колегій суддів, кожна у складі трьох суддів. До повноважень колегії суддів Конституційного Суду України належить вирішення процесуальних питань. Новелою законопроекту є запровадження інституту конституційної скарги. Ухвала про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою, постановлена трьома суддями колегії суддів Конституційного Суду України, є остаточною. Згідно із законопроектом під час розгляду конституційної скарги Конституційний Суд України може видати забезпечувальний наказ, який є новим інститутом вжиття заходів захисту прав людини у виняткових випадках. Тобто кожен громадянин, який отримав судове рішення по конкретній справі, зможе звернутися із конституційною скаргою до Конституційного Суду.

Під час обговорення та голосування за поправки народні депутати висловили багато зауважень та пропозицій. Зокрема, наголошували на потребі фінансувати КС окремим рядком у держбюджеті, щоб не застосовувати фінансовий тиск на КС з боку влади, Кабінету Міністрів. Таку поправку вніс Сергій Власенко. Натомість голова комітету Руслан Князевич зауважив, що цю поправку комітет не враховував, бо вважає, що це не предмет цього закону. Найближчим часом парламент ухвалить окремий закон — зміни до Бюджетного кодексу, у яких буде виписано фінансування КС окремим рядком. Дискусійним було також питання про допуск ЗМІ на засідання КС, чи зможуть журналісти бути присутніми під час всіх засідань суду. Суддям КС пропонують встановити дуже високі зарплати та пенсії — це також викликало багато запитань. Чимало зауважень було висловлено і до вимог та критеріїв до кандидатів на посади суддів КС. Зокрема, щодо норми, за якою суддею КС не може бути особа, яка бере участь у політичній діяльності. Пропонується у законопроекті обмежити, що суддя КС навіть після своєї відставки не може два роки брати участь у політичній діяльності.

Новацією законопроекту також є формування складу Конституційного Суду на конкурсних засадах, для чого буде створено конкурсні комісії. Всі три суб'єкти призначення суддів — Президент України, Верховна Рада та Кабінет Міністрів — висувають не менше трьох кандидатів, а потім Верховна Рада визначатиметься рейтинговим голосуванням щодо кожної кандидатури. Також виписано питання недоторканності суддів КС — їх може бути притягнуто до кримінальної відповідальності лише за рішенням КС. Водночас із повноважень КС прибрано функцію тлумачення законів — це залишається у повноваженні Верховного Суду.

Під час обговорення законопроекту про Конституційний Суд України у другому читанні народні депутати запропонували низку поправок, які стосувалися зарплати суддів та їх матеріального забезпечення. Адже йдеться про величезні кошти.

Народний депутат Юрій Одарченко стверджував, що зарплата судді КС у 180 тисяч гривень та голови суду — 240 тисяч, як пропонується у законопроекті, то вже занадто багато. А пенсія у судді КС у відставці — 80 відсотків від його зарплати. Депутат запропонував прирівняти зарплату судді КС до зарплати народного депутата України. «У багатьох Європейських країнах, Польщі, Литві, Латвії, Молдові зарплати у суддів КС не вище 120 тисяч гривень», — додав народний депутат Сергій Каплін. Дмитро Добродомов запропонував зменшити розмір зарплат і доплат до 5 відсотків від окладу, однак це не було проголосовано, тоді як у законопроекті пропонуються доплати до 40 відсотків. А Сергій Власенко додав: «Суддя, звичайно, має отримувати гідну зарплату, але коли вчитель і лікар отримують 3600 гривень, треба припинити цю практику, коли керівники державних підприємств чи інших структур самі собі виписують зарплати в мільйон гривень. Це пряники для суддів КС, щоб вони мовчали». Ігор Алексєєв відзначив, що нині зарплата у судді Конституційного Суду — 75 прожиткових мінімумів, тобто 120 тисяч гривень. «Ті ініціативи, які пропонуються, є абсолютно не прийнятними», — сказав депутат.

Віктор Пинзеник висловив думку, що цей закон передбачає розміри зарплати, які не допустимі ані з економічної, ані з моральної точки зору. Він нагадав, що в першому читанні було прийнято зарплату для суддів КС у розмірі 400 тисяч гривень. До другого читання розмір посадового окладу знизили, але з усіма доплатами та надбавками вийде понад 300 тисяч гривень. Окрім того, судді ще отримуватимуть допомогу на оздоровлення, ідучи у відпустку, у розмірі одного посадового окладу. А пенсія у судді КС з урахуванням всіх виплат буде аж 230 тисяч гривень. Пинзеник запропонував встановити суддям КС зарплату в фіксованому розмірі без будь-яких доплат, а пенсію — за єдиним пенсійним законом, як і решті громадян.

Андрій Помазанов звернув увагу на те, що законом пропонується ще додаткових 15 днів до відпустки. Він запропонував надати судді таке право лише через п'ять років роботи на посаді судді КС, а також позбавити його права на службове авто та квартиру. Ця поправка також не пройшла. Голова комітету Руслан Князевич пояснив: якщо не надати судді службову квартиру та авто, то він за законом претендуватиме на компенсацію від держави за винайм житла чи використання власного авто. «Якщо додати всі кошти, які отримає суддя КС за рік, то це вийде 3,6 мільйона гривень. За такі кошти можна купити квартиру», — додав Віктор Пинзеник.

Однак жодна із поправок депутатів щодо зменшення зарплат суддів КС та інших компенсацій не пройшла.

Олег Ляшко закликав припинити процедуру обговорення законопроекту, і щоб не втратити день, розглянути його за скороченою процедурою та перейти до розгляду інших принципових і нагальних питань.

На вечірньому пленарному засіданні депутати продовжили розгляд законопроекту про Конституційний Суд у другому читанні.

Депутати вітали з днем народження Сергія Березенка та Андрія Вадатурського.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Ірина Сисоєнко, Ірина Суслова.

ІЗ ВИСТУПІВ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЙ ТА ГРУП

Олег ЛЯШКО, фракція Радикальної партії:

— Мільйони людей, які повстали проти грабіжницької політики влади, отримали значну перемогу. НКРЕКП скасувала своє драконівське рішення про встановлення абонплати за лічильники. Якби це рішення було введено в дію з першого квітня, українці сплачували б щороку по 24 млрд. грн. Куди пішли б ці кошти: на оновлення мереж, підвищення рівня життя людей, підвищення зарплат і пенсій? Ні! Ці кошти пішли б у кишеню олігархів та влади... Ми домоглися скасування цього рішення, але цього недостатньо для відновлення справедливості — зниження ціни на газ. Наступне, чого домагається фракція Радикальної партії — повернення під державне управління державних газорозподільних мереж. Ще одна наша вимога — відповідальність НКРЕКП. Ми вимагаємо зустрічі з Президентом і відставки голови НКРЕКП Д. Вовка та всього складу комісії.

Олег БЕРЕЗЮК, фракція «Самопоміч»:

— Останніми тижнями спостерігається тенденція до непропорційного застосування сили органами правопорядку, використання для операцій людей без опізнавальних знаків та втручання поліцейських у роботу законодавчого органу. Серія подій у різних місцях України формує картину терору проти власного народу, порушення прав людей на мирні зібрання з одночасним використанням органів правопорядку для захисту проросійських зібрань, а також рейдерських схем, що дестабілізує ситуацію в країні... На цьому тлі тривають репресії проти членів партії «Самопоміч» у різних областях, відкриваються кримінальні провадження, проводяться обшуки за надуманими приводами. Львів залишається в облозі, а народні депутати від «Самопомочі» цькуються на провладних ЗМІ. Кожен згаданий інцидент міг би бути випадковим, проте їх кількість та демонстративний характер викликають тривогу.

Юрій БОЙКО, фракція «Опозиційний блок»:

— Події останніх тижнів наочно показали, що країна продовжує скочуватись в прірву політичної та соціально-економічної кризи. На зустрічах з виборцями мене часто запитують: що робить парламент і коаліція? Покажіть програму розвитку держави та пакет законів, який повинен ухвалити парламент для її реалізації. Більшість країн проходили кризові періоди, але в схожих ситуаціях уряди завжди розробляли програми, під які готувалися закони. Як виходить з кризи у нас, залишається загадкою не лише для простих громадян, а й правлячої коаліції... Ми вимагаємо звіту уряду за ключовими галузями діяльності, а також представлення у парламенті реалістичної програми по виходу з соціально-економічної кризи. В іншому випадку парламент має йти на дострокові вибори.

Ярослав МОСКАЛЕНКО, група «Воля народу»:

— Через два тижні — 31-ша річниця аварії на четвертому енергоблоці ЧАЕС. Зазвичай перед такими датами влада звітує перед суспільством про те, що вона зробила для постраждалих та подолання наслідків трагедії. Спробую зробити це за владу. Так, скасовано бездумно четверту зону посиленого радіологічного контролю, обмежено безплатне харчування дітей на територіях радіоактивного забруднення, звужено безоплатне лікування, не вирішено питання забезпечення чорнобильців доступними житлом тощо. Шановні колеги, цього тижня ми маємо у порядку денному два важливі урядові законопроекти — № 5594 та № 5297. Перший пропонує призначити пенсію дружині, або чоловіку у зв'язку з втратою годувальника-ліквідатора незалежно від причинного зв'язку смерті з чорнобильською катастрофою, другий — поновити право дітей, які втратили внаслідок Чорнобиля одного з батьків, на отримання щорічної допомоги на оздоровлення. Закликаю всіх підтримати відповідні ініціативи та забезпечити явку депутатів.

Юлія ТИМОШЕНКО, фракція «Батьківщина»:

— Вранці на засіданні нашої фракції ми вручили Почесну грамоту Верховної Ради громадянину Литви, який віддано допомагає нашому фронту. На тлі того, як тисячі волонтерів роблять таку достойну справу, наша влада вирішила провести мегакорупційну оборудку під назвою «абонплата за приєднання до газових мереж». 106 місцевих рад провели позачергові засідання і наполягли, щоб це рішення скасували. Це перемога українського народу. Тепер все залежить від того, як ефективно спрацює Національне антикорупційне бюро. Але назріває ще одна афера — розпродаж землі сільськогосподарського призначення. Ми 19 квітня проведемо великі збори ініціативної групи, яка чисельністю сягне майже тисячі осіб. Працюватимемо над зібранням трьох мільйонів підписів громадян для того, щоб зупинити цю оборудку.

Максим БУРБАК, фракція «Народний фронт»:

— Ми вийшли на фінішну пряму в набутті безвізового режиму із Євросоюзом. Це заслуга всіх українців, але хочу повернутися на три роки назад, коли після перемоги Революції Гідності уряд Арсенія Яценюка поставив собі таку амбітну мету. Паралельно з підписанням Угоди про асоціацію ми почали втілювати цей план у життя. План, який містив понад 140 положень. Рутинною і наполегливою працею в цій залі одне за одним ми ухвалювали важливі, але дуже непрості рішення. Навіть найбільші скептики визнали: Україна виконала всі вимоги ЄС. Звертаємося з проханням забезпечити безперебійне функціонування електронної системи оформлення і видачі біометричних паспортів. Закликаю також розглянути цього тижня урядову ініціативу, яка допоможе упорядкувати роботу НАЗК. Хочемо також почути відповідь на питання: у чиїх інтересах НКРЕКП вводила абонплату за газ.

Артур ГЕРАСИМОВ, фракція «Блок Петра Порошенка»:

— Розпочинаємо сесійний тиждень, який продовжить докорінні зміни в судовій системі. Нині в порядку денному два законопроекти, які регламентують діяльність Конституційного Суду. Прибираємо будь-які підстави для зовнішнього впливу на діяльність цієї установи. Це стане основною запорукою неупередженості та прозорості. Важливими для становлення верховенства права в країні є й зміни, напрацьовані спільно з громадськістю й спрямовані на вдосконалення процесуальних механізмів та завершення формування нового Верховного Суду. Не можу оминути й питання Національного банку. Валерія Гонтарева очолили цю структуру в час, коли в країні розгорнулася війна. Нам вдалося зупинити інфляцію і підвищити золотовалютні резерви, очистити банківську систему. У четвер нам необхідно ухвалити також закон про ринок електроенергії.

Олег КУЛІНІЧ, група «Відродження»:

— Хотілося, щоб останній пленарний тиждень перед тривалою перервою дійсно був продуктивним. Тому наголошуємо на важливості низки важливих ініціатив. Ми внесли законопроект, який відновлює соціальні гарантії чорнобильцям. Передусім — це пенсійне забезпечення, медичне обслуговування тощо. Украй важливе рішення — законопроект, який стосується розпорядження державними землями, які розташовані за межами населених пунктів. Абсурдно, коли питаннями сінокосів та пасовищ і кладовищ займаються не місцеві жителі, а чиновники обласного рівня. У цій ситуації страждають насамперед місцеві бюджети. Ми повинні повернути людям право розпоряджатися землею — це крок до формування потужних і самодостатніх громад. Хотіли б також заслухати звіт уряду про проведену роботу протягом року. Зокрема, від Міністерства охорони здоров'я, яке й досі не має очільника.

Пластові вишкіл і дух допомагають у боротьбі з агресором

***Голова Верховної Ради Андрій Парубій відкрив у кулуарах парламенту експозицію «Тиждень Пласту — українського скаутингу» з нагоди 105-ї річниці Національної скаутської організації України** (на знімку).*

«Сьогодні Пласту — 105 років від дня заснування. Це дуже важлива дата. «Пласт був заснований трьома визначними людьми: Олександром Тисовським, Іваном Чмолою та Петром Франком — сином видатного і відомого письменника Івана Франка. Петро Франко був народним депутатом, одним із засновників української авіації», — сказав Андрій Парубій.

За його словами, за цей час Пласт пройшов разом з Україною всі етапи національно-визвольної боротьби. «У найважчі часи пластуни боролися за визволення нашої держави, зберігаючи пластові вишкіл і дух», — зазначив глава парламенту.

Голова Верховної Ради нагадав, що з історією скаутингу пов'язані імена таких визначних українців, як Степан Бандера та Роман Шухевич. Також, зауважив він, від початку створення корпусу Січових стрільців велика кількість пластунів пішли і стали основою цього корпусу у Львові.

«Символічно і характерно, що сьогодні, коли йде третій за сто років етап нашої визвольної боротьби, пластуни знову на передовій. Вони були на передовій на Майдані, гуртуючись у сотні Самооборони, і вони на передовій у війні з російським агресором, і були серед бійців Донецького аеропорту. Така історія Пласту, яка дуже переплелася з історією України», — підкреслив Андрій Парубій.

Голова Верховної Ради побажав пластунам зберігати той дух, який 105 років виховував найкращих, найбільш відданих і патріотичних. Саме вони в різних сферах суспільного життя робитимуть Україну сильнішою.

Глава парламенту нагородив грамотами Верховної Ради визначних пластунів сьогодення за вагомий особистий внесок у розвиток скаутського руху в Україні, значну роботу з національно-патріотичного виховання молоді, активну волонтерську та громадську діяльність.

Також під час заходу було вручено хустинки народним депутатам — пластовим приятелям, які поділяють цінності організації та сприяють її розвитку.

***

Голова Верховної Ради Андрій Парубій, відповідаючи на запитання журналістів, назвав ефективною роботу Володимира Гройсмана на посаді Прем'єр-міністра і не бачить необхідності кадрових змін у складі уряду. «Думаю, що сьогодні мова не йде про жодні кадрові зміни. Нинішня команда працює злагоджено», — сказав він.

Глава парламенту зазначив: ситуація в країні істотно змінилася, вже ніхто не каже про дочасні вибори. У цьому, безперечно, є і заслуга Володимира Гройсмана.

За словами Голови Верховної Ради, Прем'єр-міністр зумів поєднати непопулярні реформи із розв'язанням соціальних проблем, таких як підвищення мінімальної заробітної плати». «Цей баланс дав можливість стабілізувати ситуацію в країні і в економіці. Також завдяки хорошій комунікації, яка існує між парламентом і урядом, ми змогли забезпечити стабільну й ефективну роботу Верховної Ради загалом. Тому я підтримую Володимира Гройсмана як однозначно ефективного керівника і бажаю успіхів у нашій подальшій спільній роботі», — сказав Андрій Парубій.

Також, на його думку, якщо буде потреба у кадрових змінах, Прем'єр-міністр звернеться до парламенту, і це питання буде обговорено.

Сергій МЕЛЬНИК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Під контроль міжнародних гуманітарних організацій

Перший заступник Голови Верховної Ради Ірина Геращенко та заступник голови Комітету з питань європейської інтеграції Марія Іонова відвідали з робочим візитом місто Авдіївку Донецької області. Чергова поїздка народних депутатів зумовлена загостренням екологічної ситуації на сході України та необхідністю обговорити шляхи розв'язання економічних проблем регіону.

Під час поїздки обраниці ознайомилися з роботою ПрАТ «Авдіївський коксохімічний завод», де обговорили низку проблемних питань, пов'язаних із діяльністю підприємства. У рамках візиту також було заплановано відвідати Донецьку фільтрувальну станцію (ДФС), проте через погіршення безпекової ситуації візит було скасовано.

«Такі об'єкти, як Авдіївський коксохімічний завод, Донецька фільтрувальна станція, Бахмутський агрокомбінат та затоплені шахти, потребують посиленого контролю з боку міжнародних гуманітарних організацій. Адже в разі пошкодження цих об'єктів Донбас може очікувати справжня екологічна катастрофа», — зауважила І. Геращенко під час відвідання Авдіївського коксохімічного заводу.

Уповноважений Президента з мирного врегулювання ситуації на Донбасі повідомила, що екологічні питання регулярно порушуються на засіданнях тристоронньої контактної групи (ТКГ) у Мінську поряд із гуманітарними та економічними. У цьому контексті політик зауважила, що українська сторона підтримує ініціативу Міжнародного Комітету Червоного Хреста (МКЧХ) щодо створення спеціальних «безпекових хабів» біля кожного екологічно важливого інфраструктурного об'єкта. Передбачається, що обрані ділянки будуть оснащені спеціальними технічними засобами для моніторингу ситуації.

Під час візиту Ірина Геращенко та Марія Іонова взяли участь у висадці алеї дерев у рамках безстрокової Всеукраїнської екологічної акції «Посади дерево миру». Поруч із меморіалом Т. Шевченка в Авдіївці народні депутати разом із представниками військово-цивільної адміністрації міста висадили кипариси та липи.

Уповноважений Президента закликала місцевих жителів приєднатись до екологічної акції та зауважила, що для відновлення ситуації у сфері екології за кожне знищене дерево необхідно посадити 3—4 нові саджанці.

Під час робочого візиту перший заступник глави парламенту нагородила почесними грамотами Верховної Ради України

жінок-військовослужбовців за високий професіоналізм **(на знімку)**.

«Ми пишаємося жінками-військовослужбовцями, які нарівні з чоловіками захищають Україну», — сказала І. Геращенко та додала, що гендерні стереотипи щодо служби жінок в армії починають поступово руйнуватися.

«Протягом останнього року кількість жінок-військовослужбовців збільшилась на 20 відсотків і становить на сьогодні понад 20 тисяч», — наголосила вона. Відзначивши важливу роль жінок у миротворчій діяльності, політик водночас зауважила, що й досі існують бар'єри, які перешкоджають кар'єрному зростанню жінок у ЗСУ.

«Із загальної кількості жінок-військовослужбовців лише 2 тисячі 700 мають офіцерське звання. Ми повинні й надалі працювати, зокрема й на законодавчому рівні, над впровадженням гендерної складової в реформи, що проводяться в секторі безпеки та оборони», — повідомила І. Геращенко під час нагородження.

У рамках візиту до Донецької області народні депутати також відзначили школярів Краматорська — лауреатів конкурсів української пісні, читців та брейн-рингу, знавців творчості Т. Шевченка.

Під час брифінгу за результатами робочого візиту Ірина Геращенко, зокрема, зауважила, що у Краматорську було проведено нараду з екологічних питань за участі представників місцевих органів влади та керівників підприємств, що розташовані в сірій зоні. Зокрема, було обговорено проблеми роботи Авдіївського коксохімічного заводу, Донецької фільтрувальної станції, Бахмутського агрокомбінату та низки інших підприємств.

«Особливо складною є ситуація на Донецькій фільтрувальній станції, яка систематично піддається обстрілам з боку представників ОРДЛО. Існує небезпека пошкодження контейнерів та потрапляння назовні рідкого хлору, який є небезпечним для навколишнього середовища», — підкреслила І. Геращенко.

Вона зазначила, що особливої уваги також потребує ситуація на території Бахмутського агрокомбінату, де через замінування не вдається провести очисні роботи. Це створює загрозу забруднення річок Бахмутка та Сіверський Донець.

Серед іншого народні депутати України наголосили, що важливо ефективніше використовувати екологічний податок, що сплачується підприємствами в місцевий бюджет. Так, лише Авдіївський коксохімічний завод щорічно сплачує понад 10 мільйонів екологічного збору.

«Екологічний податок може стати дієвим інструментом відновлення навколишнього середовища регіону», — сказала І. Геращенко.

За повідомленням прес-служби апарату Верховної Ради України.

Фото прес-служби апарату Верховної Ради України.

ДОСЛІВНО

Перший заступник Голови Верховної Ради Ірина ГЕРАЩЕНКО:

«Важливих об'єктів, які потребують особливої уваги з точки зору екології, на Донбасі є декілька. Українська сторона в ТКГ планує приділити особливу увагу питанням екології та вимагатиме допуску ремонтних бригад до критичних об'єктів і створення навколо них спеціальних зон безпеки з постійним моніторингом СММ ОБСЄ і МКЧХ».

ПРИВІТАННЯ

Усім членам Національної скаутської організації України «Пласт»

Дорогі друзі та подруги!

Дозвольте привітати вас традиційним пластовим гаслом: СКОБ!

Щиро вітаю вас із 105-ю річницею заснування Пласту. Дата складення першої пластової присяги — це важлива дата в історії України. Українську скаутську організацію заснували у Львові у 1912 році педагог Олександр Тисовський, військовий Іван Чмола та син Івана Франка — Петро Франко.

Засновники Пласту добре розуміли необхідність створення структури, яка виховувала б справжніх патріотів та провідників нації.

12 квітня 1912 року на подвір'ї Львівської академічної гімназії перші пластуни склали першу пластову присягу. Пишаюся тим, що і я свого часу вчився в цьому славетному навчальному закладі.

Складаючи присягу, ви обіцяєте бути вірними Богові й Україні, творити добрі справи та жити за пластовим законом. У всі часи пластуни своїми вчинками та працею постійно доводили вірність присязі.

Пластуни завжди стояли на передовій боротьби за визволення і незалежність держави: брали участь у подіях Української революції 1917—1921 років, боролися за незалежність України у лавах Армії УНР, Української повстанської армії, були активними учасниками дисидентського руху, Помаранчевої революції, Євромайдану та новітньої російсько-української війни.

У цій організації виховались та загартувались генерали та командири Української повстанської армії — Роман Шухевич, Олекса Гасин-Лицар, Василь Кук.

Вихованцями цієї організації є видатні науковці і винахідники: Любомир Романків, Богдан Гаврилишин. Пластуном був організатор оборони Донецького аеропорту, капітан, командир групи спеціального призначення 3-го окремого полку спецпризначення Євген Подолянчук, який загинув, героїчно захищаючи Україну. У лавах цієї організації виховуються тисячі юних патріотів і свідомих громадян у різних куточках України.

Через пластову школу новацтва і юнацтва пройшли тисячі молодих українців, які сьогодні в усіх сферах життя держави щоденно доводять свою любов до Вітчизни.

Пишаюсь тим, що особисто був причетний до відновлення Пласту в Україні у 1989 році.

Друзі! Ви — цвіт і краса нашої України. Сильні духом, загартовані, витривалі, свідомі та активні громадяни Української держави.

Дякую вам за вашу щиру працю та виховання молоді.

Бажаю вам у вашій Великій Грі долати з усмішкою всі труднощі та продовжувати творити великі справи в ім'я Батьківщини.

СКОБ!

Слава Україні!

Голова Верховної Ради України Андрій ПАРУБІЙ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсними посвідчення помічників-консультантів:

народного депутата України Геращенка А.Ю.:

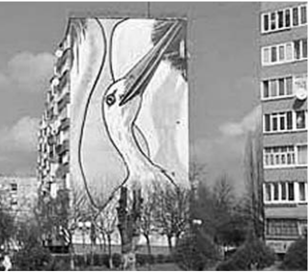
Мокєєва Станіслава Костянтиновича (номер посвідчення 21/22);

народного депутата України Мосійчука І.В.:

Мамалиги Андрія Володимировича (номер посвідчення 195/28).

Управління кадрів.

Ситуація в країні істотно змінилася, вже ніхто не каже про дочасні вибори

У місті–супутнику Рівненської АЕС Вараші з'явився перший масштабний мурал у вигляді лелеки. Малюнок розмістили на стіні багатоповерхівки в центрі міста **(на знімку)**. Роботу виконав відомий художник із Києва Олексій Максимов, який родом із Вараша, *передає Євген Цимбалюк (фото надане автором)*

У Сумах завершили будівництво гуртожитку дитячого футбольного центру «Барса». Роботи тривали кілька років і фінансувались і за бюджетні кошти, і за гроші благодійників. Тепер ця дев'ятиповерхівка може стати однією з візитівок обласного центру, *припускає наш власкор Володимир Чернов*

Новий закон «Про освіту» на підході

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Складність завдання, яке стояло перед робочою групою, пояснюється тим, що законопроект є фундаментальним, базовим. У разі його прийняття будуть закладені нові умови розвитку освіти на майбутні роки, якщо не на десятиліття. Хотілось би виділити декілька концептуально важливих засад законопроекту, які дозволять зрозуміти, якою саме автори хочуть бачити українську освіту в найближчому майбутньому.

Принцип людиноцентризму

Людиноцентризм як термін вживається в тексті законопроекту лише один раз, проте на ньому заснована концепція всього закону. Повага до освітніх потреб людини — учня, студента, здобувача освіти — лежить в основі всього. На відміну від нині існуючого Закону України "Про освіту", законопроект визнає освіту основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, а також запорукою розвитку суспільства. Людиноцентризм проголошується основним принципом державної політики у сфері освіти. Це означає, що освіта як суспільне благо має служити, перш за все, кожній конкретній людині. За цим стоїть філософський підхід, який каже, що людина, її доля, її особистий успіх і щастя є первинною цінністю, і від цього залежить благополуччя держави. Саме тому держава має забезпечити для людей відкритий і рівний доступ до освіти. Законопроект стверджує важливі ціннісні норми про те, що «кожен має право на якісну і доступну освіту», «освіта є державним пріоритетом, що забезпечує інноваційний, соціально-економічний і національно-культурний розвиток суспільства. Фінансування освіти є інвестицією у людський потенціал, сталий розвиток суспільства і держави».

Системність та інклюзивність

Законопроект пропонує по-новому розглядати систему освіти в Україні, керуючись міжнародною стандартною класифікацією освіти. Для цього використано також Національну рамку кваліфікацій — системний опис кваліфікаційних рівнів для різних рівнів освіти, який полегшує їх співвіднесення з відповідними рівнями міжнародної освітньо-кваліфікаційної системи. Передбачено вісім складників освіти — дошкільна освіта, повна загальна середня, позашкільна, спеціалізована, базова і вища професійна, вища освіта та освіта дорослих. Остання включає в себе післядипломну освіту.

Крім того, освіту пропонується поділити на формальну (націлену на здобуття певного документа про освіту), неформальну (зокрема, окремі види позашкільної освіти, тренінги, підвищення кваліфікації тощо) та інформальну (самоосвіта). Термінологія, що вживається для цієї класифікації, широко використовується у світі. Формальна освіта різних рівнів — від дошкільної до вищої — є зазвичай системною і цілеспрямованою. Але багато знань сьогодні отримуються людьми шляхом різних неформальних освітніх заходів, через практичний досвід чи самоосвіту. Визнання цих знань у системі формальної освіти має стати частиною освітньої політики держави. По суті «конвертація» неформальної та інформальної освіти у формальну має забезпечити кращу реалізацію права людини на освіту.

Окремі статті законопроекту гарантують також територіальну доступність загальної середньої освіти, доступність освіти для осіб з особливими потребами та інклюзивне навчання. Загалом усі ці статті направлені на покращення доступу громадян до освіти. В підсумку держава бере на себе зобов'язання забезпечити обов'язкову загальну середню освіту для всіх громадян країни і полегшити доступ до інших форм і рівнів освіти на недискримінаційних засадах.

Прозорість і посилення ролі громадськості в управлінні освітою

В цілому законопроект передбачає збереження державного управління освітою. Зокрема, центральні та місцеві органи влади зберігатимуть своє право на реалізацію державної політики та програм розвитку освіти, розподіл відповідного фінансування, затвердження стандартів освіти, ліцензування освітньої діяльності. Проте одночасно проект закладає основи для збільшення автономії закладів освіти, інституційного посилення їх (зокрема, через колегіальні органи управління, наглядові ради), а також збільшення прозорості у їхній діяльності.

Має бути впроваджена нова політика зовнішнього оцінювання якості освіти із залученням громадських фахових об'єднань та незалежних установ, які братимуть участь в акредитації освітніх програм. Відбудеться також посилення громадського нагляду (контролю) у сфері освіти. Згідно зі статтею 71 проекту закону, громадський нагляд у системі освіти здійснюватиметься громадськими та професійними об'єднаннями, об'єднаннями студентів, батьків та інших зацікавлених груп. Одним із важливих елементів громадського нагляду буде участь усіх цих організацій та об'єднань у консультаціях з питань освітньої політики, проведення освітніх вимірювань, моніторингів якості освіти та фінансових витрат на освіту.

Обов'язковим також має стати громадське обговорення стандартів, а до їх розробки мають долучатися представники незалежної громадськості, фахових спільнот, учителі. Крім того, збільшиться увага до професійних стандартів, розроблених роботодавцями та професійними асоціаціями, які можна буде використовувати для модернізації освітніх програм. Законопроект передбачає створення окремого державного агентства кваліфікацій, яке координуватиме розробку професійних стандартів та реєструвати їх за заявницьким принципом.

Соціальні гарантії та фінансова автономія

Соціальна направленість законопроекту проявилась через закріплені в ньому права і гарантії для основних учасників освітнього процесу: здобувачів освіти та викладачів. Зокрема, гарантованими є право на здобуття безоплатної загальної середньої освіти в межах державного стандарту, право на безплатні підручники, право на доступну школу і відповідне довезення, право на зручні й безпечні умови праці для педагогів тощо. Для реалізації цих прав на практиці фінансування закладів освіти має здійснюватися на засадах поєднання фінансових надходжень з державного і місцевих бюджетів, а також приватних коштів. Державні субвенції на загальну середню, а також на підтримку дошкільної та позашкільної освіти, безпечне довезення до закладів освіти — все це може стати великою підтримкою для розвитку, зокрема, регіональної освіти за умови, що закон виконуватиметься у повній мірі.

Для розвитку закладів освіти буде створено також умови для збільшення фінансової автономії, хоча її рівень мусить бути гарантований також і іншими законами України. Одним із важливих аспектів автономії стане посилення державно-приватного партнерства у сфері освіти, в тому числі через право на співзасновництво або спільне фінансування закладів освіти.

Звичайно, це не повний перелік важливих і прогресивних нововведень, що пропонує проект закону «Про освіту». Але зрозуміло, що всі вони вестимуть до інституційних змін та формуватимуть нові засади розвитку освіти. Законопроект закріплює демократичні правила гри, надає нові орієнтири і формулює ключові цінності освітньої політики. В разі його прийняття та подальшої реалізації будуть закладені підвалини для якісно нових суспільних відносин в освіті, через які можна буде найкраще врахувати потреби учнів, батьків, учителів, роботодавців, суспільства в цілому.

Одночасно з цим робота над підготовкою цього законопроекту до другого читання ще не завершена. Текст, ухвалений робочою групою, отримали народні депутати Комітету з питань науки і освіти для додаткової вичитки і опрацювання, зокрема, в частині дискусійних положень. Таких дискусійних положень на сьогодні можна виділити щонайменше три, і на них варто звернути особливу увагу.

Мова освіти

Важливим і надзвичайно дискусійним питанням поки що залишається стаття 7 проекту закону «Про освіту» — «Мова освіти». Зокрема, чи не найбільше пропозицій надійшло до першого пункту цієї статті, редакція якого, ухвалена в першому читанні, пропонує: «Особам, які належать до національних меншин, забезпечується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови — у державних і комунальних закладах освіти». Проте деякі патріотичні групи та організації України висловили сумніви в доцільності такого формулювання, оскільки, на їхню думку, навчання у державних школах нашої країни має проводитися виключно державною, тобто українською мовою. Відповідно, право національних меншин на збереження власної мови має реалізовуватися лише через право на вивчення цієї мови, але не на навчання нею. Тут треба мати на увазі, що право на навчання рідною мовою легше забезпечити в загальноосвітніх школах чи позашкільній освіті, але набагато важче — у вищих навчальних закладах. Відтак діти, які навчалися у своїх школах мовами національних меншин, зазнають певних труднощів в українському вищому навчальному закладі, де навчання проводиться українською мовою. Тому, з практичної точки зору, для кращого забезпечення їхнього права на вищу освіту і можливостей її здобути, варто створити для них можливості навчання українською мовою і на рівні шкільної освіти. Інший аспект питання стосується того, що збереження мов національних меншин належить до захисту прав і свобод людини, що тісно пов'язано також із правом на власну культуру і мовну ідентичність. Повага до мови національних меншин робить і завжди робила Україну демократичною державою. Тому повне виключення права осіб на навчання рідною мовою в Україні також видається не зовсім правильним.

Дванадцятирічна школа

Другим дискусійним моментом є питання структури загальної середньої освіти, орієнтованої на дванадцять років навчання. Перехід до дванадцятирічної школи на сьогодні відбувся у всіх європейських країнах, за винятком України, Росії та Білорусі. Відтак реформа видається таки на часі.

Проект закону пропонує трирівневу структуру загальної середньої освіти: початкова освіта тривалістю чотири роки, базова середня освіта тривалістю п'ять років, профільна середня освіта тривалістю три роки. Завдяки такому розподілу стане можливою справжня профілізація старшої школи, а також поступове структурне відокремлення шкіл різних рівнів з метою зробити навчання учнів більш комфортним. Попри дебати з приводу дванадцятирічної школи, які в тій чи іншій мірі все ще тривають у нашому суспільстві, слід розуміти, що перехід на дванадцять років навчання в загальній середній школі буде суттєво пом'якшений у зв'язку з тим, що набір на навчання у школі здійснюватиметься з шести років з відповідним пристосуванням початкової школи для потреб дітей цього віку. Доцільність дванадцятирічного терміну навчання визначається самим змістом освіти і необхідністю робити графік занять у школі менш напруженим і стресогенним для дітей. Проте, звичайно, остаточне рішення з цього питання все ще слід прийняти народним депутатам.

Доля професійної освіти

Окремої уваги потребує питання становища професійної освіти. За редакцією, прийнятою у першому читанні, професійна освіта в Україні має існувати в двох рівнях — базова (професійно-технічна) і вища професійна освіта (вищі навчальні заклади I та II рівня акредитації). Близько року тому було розроблено окремий законопроект про професійну освіту, проте питання вищої професійної освіти в ньому так і не було врегульовано в достатній мірі. Зрозуміло, що вища професійна освіта потребує окремого закону, який, утім, лише перебуває на стадії розробки. Обидва закони мусять узгоджуватися з новим базовим законом «Про освіту», що потребує врахування відповідних норм і положень в законопроекті. Статус закладів вищої професійної освіти мусить бути також певним чином узгоджений із системою вищої освіти в Україні. Набір на програми вищої професійної освіти, націлені на підготовку молодших бакалаврів або бакалаврів, мусить здійснюватися після здобуття повної середньої освіти. Проте одночасно може також проводитися підготовка фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, набір на програми якого переважно здійснюється на базі базової середньої освіти. Зберігаючи право за закладами вищої професійної освіти готувати фахівців обох цих рівнів, маємо розуміти, що тоді ці заклади займатимуть дещо особливе становище між закладами середньої освіти та вищої освіти академічного спрямування. Загалом такий статус певним чином нагадуватиме американський community college, після навчання в якому цілком можливим і бажаним є продовження навчання у вищому навчальному закладі. При цьому будуть зберігатися певні особливості і традиційні практики. Потреба у вищій професійній освіті в Україні є дуже гострою. Програми вищої професійної освіти мають менше академічного та наукового наповнення, тому що професійне спрямування для них залишається домінуючим. У цьому аспекті, цілком ймовірно, державі слід враховувати специфіку закладів професійної освіти, щоб розширити можливості здобувачів і забезпечити для них краще задоволення їхніх освітніх потреб.

Відтак дискусії з цих важливих і доволі суперечливих питань ще не завершилися. Народним депутатам ще доведеться повернутися до обговорення. Оскільки новий базовий закон «Про освіту» стосуватиметься не лише окремих груп людей, а й усього українського суспільства, всіх громадян, без винятку, ми розраховуємо, що обговорення законопроекту відбуватиметься у всіх парламентських фракціях таким чином, щоб усі проблемні моменти були чітко артикульовані і з них усіх було ухвалено розумні, збалансовані рішення в інтересах усієї країни. Таке обговорення має розпочатися після затвердження напрацьованої робочою групою редакції законопроекту профільним комітетом Верховної Ради, що планується на початок травня 2017 року.

Хотів би подякувати за організацію роботи робочої групи її координаторам — заступнику керівника секретаріату профільного парламентського комітету О. І. Козієвській та експерту Реанімаційного пакета реформ О. І. Панич, а також віце-президенту Національної академії педагогічних наук В. І. Луговому, головному експерту РПР з питань освіти В. Є. Бахрушину, юристу МОН О. В. Сичу, секретарю Асоціації приватних закладів освіти І. В. Барматовій, представникам навчальних закладів, наукових установ, відомств, громадськості, експертам і консультантам, а також народним депутатам, що надавали пропозиції і проявили небайдужість — усім, хто присвятив свій час і зусилля для того, щоб найкраще підготувати цей законопроект до другого читання. Закон України "Про освіту" відповідатиме запитам широкого освітянського середовища і всього українського суспільства.

Олександр СПІВАКОВСЬКИЙ,
народний депутат України,
перший заступник голови
Комітету з питань науки і освіти
Верховної Ради України.

Держава має забезпечити для людей відкритий і рівний доступ до освіти

Полтавські стежки відомих конструкторів та інженерів

У Полтавському музеї авіації та космонавтики перед його «іменним» святом щороку збільшується кількість відвідувачів. Однак і сьогодні ті з них, хто потрапляє сюди вперше, не перестають дивуватись, як багато серед фундаторів ракетно-космічної галузі земляків-полтавців, не кажучи вже про вихідців із України.

Зрештою й самі працівники цієї скарбниці минувшини, створюючи її експозицію, дивувалися згаданому феномену. Адже раніше у довідниках і енциклопедіях піонерів Космосу зазвичай представляли як «радянських» учених, конструкторів, військових... Але звідки вони взялися? Де їхнє коріння? Завідувачка науково-дослідницького сектору музею кандидат історичних наук Ірина Пістоленко пригадує, як на початку 2000-х років їй довелося брати участь у традиційних Корольовських читаннях, що відбувались у столиці Росії. Гостей із Полтави запросив туди перший космонавт-українець Павло Попович, який вів секцію «Космос і культура».

Саме він запропонував полтавцям виголосити доповідь «Українське коріння відомих конструкторів та інженерів ракетно-космічної галузі». А перед тим, як надати слово Ірині Пістоленко, Павло Романович сказав: «Якщо замислитись, то вся радянська космонавтика базується на досягненнях українців». У залі сиділи фахівці, «зубри» цієї справи, на обличчях яких одразу з'явилися скептичні посмішки.

— Тоді Попович підкреслив, що він наполягає на своїй тезі, й довів її, — продовжує Ірина Пістоленко. — Бо пригадав, що засновник практичної космонавтики Сергій Корольов народився в Житомирі, а один із видатних конструкторів двигунів для «зоряних» машин Валентин Глушко — в Одесі. Водночас творець ракетно-космічної техніки й організатор виробництва Михайло Янгель хоч і з'явився на світ в Іркутській губернії, та мав українське коріння: його діда вислали до Сибіру з Чернігівщини. Ще один неперевершений генеральний конструктор і керівник космічної програми Володимир Челомей вважав себе полтавцем. Та й визначний теоретик освоєння міжпланетних просторів Юрій Кондратюк (Олександр Шаргей) був уродженцем Полтави, а його більш відомий колега Костянтин Ціолковський мав родинні зв'язки з козацьким ватажком Северином Наливайком. Після такого вступу Павла Поповича московська публіка вже зовсім по-іншому сприймала мою доповідь.

До речі, саме у Полтавському музеї авіації та космонавтики представлені найповніші та, власне, унікальні експозиції, присвячені видатним землякам — Юрію Кондратюку (Олександру Шаргею) та Володимиру Челомею. Тут є чорнильне приладдя, що використовував Олександр Шаргей, два томи робочих креслень із його підписом, документи та домашні речі з полтавського будинку, в якому він мешкав. Усе те передав музейникам його двоюрідний брат Анатолій, який донедавна жив у Полтаві й досліджував біографію свого знаменитого родича — першовідкривача «траси на Місяць».

У музеї з автентичними (!) речами — столом, кріслом, канцелярським та іншим приладдям — відтворили робоче місце Володимира Челомея, котрий із кількамісячного віку жив у Полтаві й навчався тут у школі. Ті речі — з робочого кабінету академіка в очолюваному ним конструкторському бюро в Підмосков'ї. Як вдалося їх «добути»? Директор музею полковник запасу Андрій Пушкарьов розповідає, що таких раритетів немає навіть там, де Челомей безпосередньо працював над розробками ракетно-космічної техніки. Свого часу їх надбали завдяки його особистим контактам із нащадками видатного вченого, котрі також мають особливі почуття до Полтави...

— Тож нещодавно, коли там, у Підмосков'ї, готувалися до ювілею Володимира Челомея, до нас у музей приїздив їхній представник, щоб сфотографувати ті речі й потім виготовити копії, — зауважує Андрій Пушкарьов. — І тепер у них виставили так звані «новоделі», а в нас зберігаються оригінали. Та головне те, що ми зберігаємо пам'ять про справді унікальну людину, нашого земляка. Фахівці знають: у світі не було й немає іншого конструктора з такою кількістю впроваджених у життя розробок ракетно-космічної техніки. Серед його дітищ — і відомий ракетоносій «Протон», і орбітальні станції та бойові ракети... Тож нам є ким пишатися й на чому виховувати сучасну молодь.

Предметом особливої гордості полтавських музейників є ще один унікальний експонат, який засвідчує причетність наших співвітчизників до всебічного освоєння зоряних просторів. Ідеться про універсальний ручний інструмент для зшивання металу в Космосі. Виготовили його фахівці київського Інституту електрозварювання ім. Є. Патона. Та, за словами Ірини Пістоленко, ні в згаданому інституті, ні деінде в Україні цього інструмента вже немає.

Свого часу виготовили три зразки. Один був тренувальним (саме він потрапив до Полтави), із ним готувалися до польоту космонавти Світлана Савицька та Володимир Джанібеков. Другий вони використовували безпосередньо в Космосі, після польоту його, звісно, залишили в Зоряному містечку. Ще один, який був демонстраційним зразком, представники інституту продали за кордон.

— Тож потім, коли їм знадобилося продемонструвати свої досягнення, вони позичали цей інструмент у нас, — розповідає Ірина Пістоленко. — Свого часу ми возили його на міжнародну виставку й у Москву. Там тоді був найвідоміший американський астронавт Ніл Армстронг, який першим ступив на поверхню Місяця. Біля нашого приладу він простояв хвилин 20. Роздивлявся, розпитував, як він працює, а потім похитав головою і сказав, що в Америці ще, мабуть, зо два десятиліття такого інструмента не буде.

До речі, вважається, що еру зварювання металу в Космосі відкрила Світлана Савицька. Однак і цієї жінки-космонавта не було б, аби не... полтавець, льотчик-ас, Герой Радянського Союзу Олександр Васько, який донедавна жив поруч із музеєм. А під час війни він супроводжував у бойовому вильоті літак майбутнього маршала авіації й батька Світлани Євгена Савицького та врятував йому життя. За те останній після приземлення зняв з руки годинника й подарував його українцеві Ваську. Таких захопливих історій, як і живих свідчень причетності наших співвітчизників до творення космічної галузі, у Полтавському музеї авіації та космонавтики зібрано дуже багато.

Василь НЕЇЖМАК.

Полтава.

На знімку: директору музею Андрію Пушкарьову є що розповісти про кожен експонат.

Фото автора.

ПОСТАТІ

За життя Корольов був людиною–невидимкою

Житомир, вул. Дмитрівська, 5. Тут 110 літ тому — 12 січня 1907 року — народився видатний вчений, головний конструктор ракетно-космічних систем Сергій Павлович Корольов (на знімку)**.**

Сьогодні музей, створений у його рідному місті, має у своєму розпорядженні понад 13 тисяч експонатів, які дбайливо зберігаються і постійно поповнюються. Святе місце — невеличка затишна кімната, в якій — плетений дитячий візок, а на туалетному столику — пасмо волосся з першої стрижки Сергійка з материнським дарчим написом. У експозиції представлені Біблія — символ мудрості, обладнання, спорядження космонавтів, космічна їжа, а також документи, фотографії, сувеніри космічної тематики, 9 міліграмів місячного ґрунту. Увагу привертають унікальна колекція зразків космічної техніки, обгорілий спусковий апарат космічного корабля «Союз-27», макети спускового апарата гагарінського «Востока» та «Лунохода-2» натуральної величини... Окремий тематичний комплекс становлять музейні предмети, які стосуються розвитку космонавтики в Україні.

Дочка Корольова Наталія Сергіївна з болем каже: батько страждав від того, що в радянські часи він був людиною-невидимкою, навіть на її весіллі не зміг побувати. Природа нагородила його аналітичним розумом, великим конструкторським талантом, блискучими організаторськими здібностями, вмінням об'єднати і повести за собою людей. У розмові з журналістами дочка згадує: «Батько двічі міг отримати

Нобелівську премію. Він спрямував би ці гроші на розвиток космонавтики. Уперше його хотіли нагородити за запуск першого штучного супутника Землі, вдруге — після польоту в Космос Юрія Гагаріна. Але на звернення Нобелівського комітету керівник держави Хрущов відповів, що творцем нової техніки у нас є весь народ. А посмертно Нобелівську премію не присвоюють».

Директор музею Ірина Дмитрівна Дячук з невимовним захопленням розповідає про діяльність закладу, спрямовану на популяризацію особистості та творчої спадщини С. П. Корольова, досягнень світової та вітчизняної космонавтики, поповнення фондів, збереження своєрідної національної колекції з історії космонавтики і максимально повну її демонстрацію у власних експозиціях та на всеукраїнських і міжнародних виставках, зміцнення міжнародної співпраці зі спорідненими інституціями, тісну взаємодію з громадськими організаціями, навчальними закладами та установами з метою поглиблення науково-дослідної і культурно-освітньої роботи. В музеї урочисто відзначають відомі події, втілюють проекти всеукраїнського та світового рівнів, які найбільш яскраво розкривають його сутність як провідного і профілюючого космічного центру в Україні.

У Музеї космонавтики імені С. П. Корольова побували екс-президент України Леонід Кучма, перший космонавт незалежної України віце-президент Аерокосмічного товариства України Леонід Каденюк, ветерани ракетно-космічної галузі, військовослужбовці, студентська молодь, туристи, зарубіжні гості... А всього музей відвідали понад три мільйони осіб із багатьох країн.

Іван ГАВРИЛИШИН,
член Національної спілки журналістів України.

Фото з сайту www.day.kyiv.ua.

Ушанували ентузіастів Космосу

Від скульптурної композиції на космічну тематику в східному мікрорайоні Житомира до Музею космонавтики імені Сергія Корольова в центрі міста — таким був маршрут пробігу, присвяченого Всесвітньому дню авіації і космонавтики. Організував його спортивний клуб «Полісся UA». Шлях проліг, зокрема, через вулиці Ціолковського, Космонавтів, Корольова. Дистанцію в чотири кілометри долали люди різного віку — від 5 до 68 років. На старті і фініші для бігунів грав оркестр Житомирського військового інституту імені Сергія Корольова. Учасники забігу отримали пам'ятні дипломи. Музей космонавтики організував для них показ фільмів на космічну тематику.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Житомир.

На знімку: перед стартом.

Фото спортивного клубу «Полісся UA».

Учні 24-ї чернігівської школи під час облаштування клумби знайшли півметровий глиняний глечик, у якому були, ймовірно, польські монети часів Сигізмунда III, 1624 року. Знахідку вивчають археологи та музейні спеціалісти, *повідомляє наш власкор Василь Чепурний*

На Луганщині відкрито нове приміське залізничне сполучення Попасна—Сіверськ. Питання про відкриття цього напрямку вирішилося завдяки спільним зусиллям Луганської ОДА та регіональної філії ПАТ «Укрзалізниця». Поїзди ходитимуть щодня, крім суботи, *довідався наш власкор Павло Воронцов*

Житло для побратимів — власноруч

В Івано-Франківську учасники бойових дій самі зводитимуть багатоквартирні будинки, щоб забезпечити житлом побратимів. З ініціативою виступили представники міської Асоціації учасників АТО. Бійці вирішили створити житлово-будівельний кооператив «Соціум». На зустрічі з журналістами голова асоціації Василь Андріїв розповів, що новація є удосконаленим продовженням запровадженої торік програми «Житло воїнам АТО».

Проект було розпочато торік. Завдяки йому квартири отримали 27 родин військових, які найбільше потребували житла. Програма діяла на основі тристоронньої домовленості між атовцями, міською владою та забудовниками. Муніципалітет виділяв для інвесторів земельну ділянку, а ті віддавали частину квартир для бійців. Але війна триває, тому кількість родин військових, які потребують поліпшення житлових умов, тільки збільшується. Тож представники ветеранської організації вирішили стати до роботи. Було повідомлено, що першочергово безплатними квартирами забезпечуватимуть інвалідів АТО, багатодітних військовиків та малозабезпечених. Частину помешкань реалізовуватимуть за пільговою ціною. Тобто ціна для учасників АТО на однокімнатну та двокімнатну оселі буде у чотири рази нижчою за ринкову: 100—150 тис. грн., а не 440 і 620 тисяч відповідно. Окрім того, виплату буде розтерміновано на час будівництва (1,5—2 роки). Решту квартир продаватимуть цивільним. У новобудовах планують створити й міні-реабілітаційні центри. Зводити багатоповерхівки уже зголосилося понад 500 осіб. Перший будинок на 340 квартир розпочнуть зводити вже у травні.

Галина БРУХАЛЬ.

Івано-Франківська область.

Рятувальник розміновує Донбас, а в Херсоні на нього вже чекає квартира

Дві родини рятувальників ДСНС отримали ключі від нових помешкань у Херсоні. Двокімнатні квартири у комфортабельній багатоповерхівці на проспекті Сенявіна безплатно виділили пільговикам — керівнику групи піротехнічних робіт Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Андрію Кочетову та начальнику одного з відділів ГУ Держслужби з надзвичайних ситуацій Херсонщини Дмитру Громакову. Втім, замість Андрія Кочетова ключі від квартири довелося отримувати його дружині — рятувальнику-радіотелефоністу того само загону спецпризначення ДСНС Лілії Кочетовій. Її чоловік разом із колегами вирушив у службове відрядження до зони бойових дій на сході України — знешкоджувати міни, розтяжки та снаряди, якими ворог щедро всіяв тамтешні ниви.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсонська область.

Лілія Кочетова, начальник ГУ ДСНС Херсонщини Сергій Чорний та Сергій Громаков.

Фото прес-служби ГУ ДСНС України в області.

Підприємства об'єднають у кластер

Спеціалізований індустріальний парк для підприємств холодильного машинобудування планують створити у Вінниці. Меморандум про його створення підписано між Вінницькою міськрадою і «Українською пивною компанією» (UBC Group).

— Це нестандартний підхід в українських реаліях — спорудження на одній території групи спеціалізованих підприємств, — зазначив директор ПАТ «Українська пивна компанія» Ігор Бурдиленко. — З літа минулого року будуємо тут перший завод з виробництва холодильного обладнання. Під час діалогу з керівництвом міста виникла ідея створити повний цикл виробництва. Тому наступний етап нашої співпраці — створення кластера холодильного машинобудування.

Новий індустріальний парк, що має назву «Вінницький кластер холодильного машинобудування», «виросте» поруч з індустріальним парком, що вже внесено в загальнодержавний реєстр.

— Практики створення спеціалізованих парків в Україні поки що не існує, — зазначив міський голова Вінниці Сергій Моргунов. — Але, сподіваємося, нам вдасться переконати центральні органи влади, зокрема Міністерство економічного розвитку і торгівлі, підтримати цей проект.

Базою для створення кластера є земельна ділянка площею майже у 20 гектарів. Приблизно половина її належить територіальній громаді міста, решту придбала у власність «Українська пивна компанія».

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Приносиш батарейку — отримуєш екомонету

На Чернігівщині найкраще в Україні збирають використані батарейки. На сьогодні в області зібрано 130 тисяч батарейок. Як зазначалося на брифінгу в ОДА, ця цифра у 20 разів перевищує середній показник по Україні.

У Чернігові розроблено екологічну мапу міста, де можна знайти адреси та графіки роботи пунктів збору твердих шкідливих відходів. А головне — проводиться гра, яка стимулює школярів до пошуку використаних батарейок: приносиш батарейку — отримуєш екомонету, за яку можна придбати сувеніри. Торік за два тижні такої акції діти принесли до пунктів збору майже сто тисяч штук.

В обласній адміністрації говорили про розв'язання проблеми забруднення довкілля шкідливими батарейками — свій досвід об'єднали партнерські організації з Чернігова, Чернівців, Рівного та Добропілля Донецької області.

Зазначені міста є учасниками Міжрегіональної громадської екологічної ініціативи «ЛІНЕЯ», що виконується в рамках Української регіональної платформи громадських ініціатив за адміністрування ГО «MART» та фінансової підтримки Європейського Союзу. Проект покликаний залучити до співпраці органи місцевого самоврядування та об'єднати громаду навколо розв'язання спільної екологічної проблеми.

Василь ЧЕПУРНИЙ.

Чернігів.

ФОТОФАКТ

Минулими вихідними в українській столиці відбулось велике бігове свято — щорічний Київський півмарафон Nova Poshta Kyiv Half Marathon 2017. 9 тисяч учасників із 43 країн пробігли мальовничими вулицями Києва. В рамках заходу відбулась унікальна благодійна акція — фандрайзинг марафон, мета якого зібрати кошти для порятунку передчасно народжених малюків.

Сергій СУЛИМА.

Фото надане автором.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Машинобудівники знайшли партнерів у Німеччині

Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання уклало контракт із німецькою компанією «IBG». Його умовами передбачено, що сумчани виготовлять і відвантажать партнерам сепаратори та пристрої для відцентрових насосів.

Головна особливість угоди — її треба виконати у дуже стислі строки. Обладнання має бути в Німеччині ще до початку літа. Якщо машинобудівники із завданням впораються, то ділове співробітництво із західною компанією розшириться і поглибиться. Сумчан залучатимуть до участі у спільних інфраструктурних проектах.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

Чемпіонів плекають усією громадою

П'ятнадцять провідних спортсменів міста Горішні Плавні, що на Полтавщині, до кінця року отримуватимуть щомісячні стипендії зі скарбниці громади. Чемпіони та призери всеукраїнських і європейських змагань, представники національної збірної команди та резервісти в залежності від рівня їхніх перемог одержуватимуть від 600 до 1100 гривень.

Уже визначено цьогорічних стипендіатів. Серед них найбільше тих, хто займається кульовою стрільбою, боксом і веслуванням. До когорти щасливчиків потрапили також легкоатлет, дзюдоїст і паратріатлоніст.

Василь НЕЙЖМАК.

Полтавська область.

ЦИФРА

Майже 20 млн. грн.

Закарпатська митниця ДФС спрямує на дороги краю. Адже протягом I кварталу фактичні перерахування митних платежів сягнули понад 767 млн. грн. Тож 50% перевиконання загального обсягу щомісячних показників зараховуються до спецфонду обласного бюджету на розвиток автомобільних доріг загального користування.

Василь НИТКА.

Ставки знизили — і надходжень побільшало

Ще на початку року депутати Хмельницької міськради знизили ставку єдиного податку для підприємців другої групи з 20 до 15 відсотків. При цьому в міський бюджет закладалися чималі ризики, адже тоді прогнозувалося зменшення кількості платників податку цієї групи на 22 відсотки. Проте перший квартал показав, що кількість платників єдиного податку в місті практично не зменшилась, а надходження до міського бюджету від підприємців навпаки зросли. Загалом на початок другого кварталу надходження єдиного податку з фізичних осіб сягнули 37,9 мільйона гривень і зросли порівняно з минулим роком у півтора разу.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Упіймали учасника газової оборудки

На Луганщині співробітники СБУ затримали учасника газових оборудок часів Януковича. Цей мешканець Северодонецька був керівником фіктивної фірми, через яку відмивалися гроші ДК «Газ України» та НАК «Нафтогаз України». Зокрема, оперативники спецслужби встановили факт незаконного заволодіння цією комерційною структурою державним скрапленим газом на майже 60 млн. грн. За висновками експертів, у результаті оборудки держбюджет недоотримав понад 20 млн. грн. У вересні 2016 року зловмисника, який переховувався в Росії, було оголошено у розшук. Але співробітники СБУ затримали чоловіка у Старобільську на Луганщині, куди він прибув в особистих справах.

Вл. інф.

На Миколаївщині резерв земельних ділянок для учасників АТО становить понад 5 тисяч гектарів (Держгеокадастр)

Спочатку маршрути соціального значення

На Луганщині відновлюють національні та регіональні автомобільні дороги державного значення. Мережа доріг загального користування області на підконтрольній українській владі території становить 3616,1 км, з яких автодороги державного значення займають 1177,1 км, а місцевого — 2439 км. Луганською ОДА спільно з облавтодором та Службою автомобільних доріг визначені маршрути, які мають найважливіше соціальне значення. 13 бригад ДП «Луганський облавтодор» ведуть роботи гарячим асфальтобетоном, а дев'ять бригад — працюють струменевим методом. Нині ліквідовано понад 13393,0 кв. м пошкодженого дорожнього покриття. Усього з початку року ліквідовано ямковості на площі понад 29862,0 кв. м.

Павло ВОРОНЦОВ.

Луганська область.

Фото прес-служби Луганської ОДА.

Митниця дає добро на ремонт автотрас

Одеська область одержала 595 мільйонів гривень від перевиконання планів зі зборів митних платежів у першому кварталі поточного року. Голова ОДА Максим Степанов повідомив, що ці кошти спрямують на ремонт місцевих доріг.

— Пройшли останній етап затвердження «переліку доріг», які відновлять за рахунок перевиконання митних платежів. Затвердження на ремонт доріг є від Мінінфраструктури, Укравтодору й бюджетного Комітету Верховної Ради, — повідомив Максим Степанов.

Нагадаємо, служба автомобільних доріг в Одеській області планує, що в 2017 році надійде від 2 до 3 мільярдів гривень на дорожні роботи, зокрема, на ремонт траси Одеса — Рені.

Нині підрядник для ренійської ділянки автотраси Одеса — Рені ще не визначився: проводиться експертиза проекту, потім відбудеться тендер. Тендерні процедури по всіх 26 ділянках, де проводитиметься ремонт, мають закінчитися до кінця весни.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

Прем'єр пропонує скасувати оподаткування пенсій

ПІДСУМКИ

Кабінет Міністрів направив до парламенту звіт про виконання Програми діяльності у 2016 році і готовий представити його, як тільки Верховна Рада визначить відповідну дату. Про це під час учорашньої прес-конференції за підсумками року діяльності уряду заявив прем'єр Володимир Гройсман.

«Ми 14 лютого направили цей звіт до українського парламенту. Вдячні народним депутатам, які працюють над ним, в тому числі у комітетах. Низка комітетів уже прийняла рішення взяти цей звіт до уваги, тож коли парламент визначиться з його розглядом, ми прийдемо і прозвітуємо», — сказав він та підкреслив, що саме нинішній уряд запровадив традицію вчасного подання документів до парламенту. «Протягом 45 днів після завершення календарного року ми, як уряд, мали подати звіт. Це звичайна процедура, яку має виконувати кожен уряд», — зазначив В. Гройсман.

Стосовно власне підсумків річної роботи, то прем'єр переконаний, що уряд виконав все, що обіцяв: стабілізував економічну ситуацію, відновив економічне зростання та розпочав капітальний ремонт країни. «Для нас було найголовнішим завданням стабілізувати національну економіку і перейти до зростання. Нам вдалося це зробити у 2016 році», — підкреслив він та нагадав, що минулого року економіка зросла на 2,3%, середня номінальна заробітна плата — на 35,4%, а інфляція зменшилася до 8,1%, місцеві бюджети збільшилися на 50%, а цього року очікується їхнє зростання ще на 25%. Крім того, до бюджету додатково отримано 18 млрд. грн. та ще понад 8 млрд. грн. вдалося заощадити внаслідок роботи системи публічних закупівель ProZorro.

Серед інших, уже здійснених кроків, прем'єр також назвав утворення державного Дорожнього фонду та виділення на ремонт доріг втричі більше коштів — 30 млрд. грн., встановлення єдиної ціни на газ, запровадження з 1 квітня цього року урядової програми «Доступні ліки», скасування 460 застарілих нормативних актів, запровадження онлайн реєстрацію бізнесу та інших сервісів, які спрощують життя як підприємцям, так і простим громадянам.

Звернувшись до планів на 2017 рік, В. Гройсман наголосив на необхідності проведення п'яти ключових реформ: пенсійної реформи, продажу неефективних активів, земельної і медичної реформ та освітньої галузі. При цьому прем'єр нагадав, що коли уряд ініціював збільшення до 3200 грн. мінімальної зарплати, то було чимало скептиків, які не вірили у можливість цього кроку, а сьогодні вони так само не вірять у можливість ефективної та справедливої пенсійної реформи. Однак він переконує, що підготовлена урядом пенсійна реформа дасть змогу вже з 1 жовтня цього року збільшити пенсії від 200 до 1000 грн. для 9 мільйонів пенсіонерів. «Пенсійна реформа, яку уряд пропонуватиме спільно з коаліцією, повинна дати три позиції. По-перше, ми маємо побудувати справедливу систему. По-друге, в середньостроковій перспективі, а я хочу, щоб уже в 2024 році ми вийшли і сказали, що дефіцит бюджету Пенсійного фонду становить нуль або наближається до нуля. І, по-третє, це реформа, яка має підняти пенсії українським пенсіонерам», — сказав він та особливо підкреслив, що в жодному разі не йтиметься про підвищення пенсійного віку. Ще одна новація передбачатиме скасування з 1 жовтня оподаткування пенсій.

Відповідаючи на запитання, як уряд збирається переконувати парламент підтримати пенсійну та земельну реформи, В. Гройсман зазначив, що для цього пропонуватиме якісні моделі цих реформ. «У нас не було моделі обігу земель. Ми її запропонували і хочемо, щоб українські громадяни-власники землі змогли нею розпоряджатися. Ми не підтримуємо передачу землі іноземцям та великим холдингам, і будемо розвивати фермерство. Вважаю, що така модель в інтересах українських громадян і в інтересах України», — сказав він та висловив думку, що саме в такому форматі земельна реформа може бути підтримана парламентом. Те саме, за словами прем'єра, стосується й пенсійної системи. «Пенсійний вік ми не підіймаємо, оподаткування пенсій працюючих пенсіонерів ліквідуємо. Ми приймаємо рішення про підвищення з 1 жовтня пенсій для 9 мільйонів українських пенсіонерів. То хто ж має бути проти? Тільки вороги українського народу», — наголосив глава уряду та зазначив, що саме такі підходи обговорюються як із фракціями парламентської коаліції, так і з іншими фракціями, групами і народними депутатами. Водночас прем'єр зробив акцент на тому, що усі п'ять пропонованих урядом реформ конче мають бути схвалені Верховною Радою ще до завершення нинішньої сесії, тобто до середини липня цього року.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...розслідування справи про розкрадання потроху рухається

Троє посадовців управління праці та соціального захисту Вознесенівського району Запоріжжя вступили у змову із двома жителями окупованої Макіївки. Разом реалізували схему забезпечення соцвиплат фіктивним переселенцям, які жили й продовжують жити за лінією розмежування. У змові з працівниками одного з банків виготовили платіжні картки, а потім отримували за ними гроші. Далі кошти з відповідним «відкатом» переправлялися до Макіївки.

Цікаво, що банкіри взагалі не фігурують серед тих, кого притягають до відповідальності. А ось двох жителів згаданого окупованого міста взято під варту. Стосовно чиновників, то вони тепер перебувають під домашнім арештом.

Прокуратура Запорізької області не погодилася з таким м'яким судовим рішенням і вже внесла апеляційні скарги. Тож суд має вирішити й питання про відсторонення згаданих працівників райуправління праці та соцзахисту від посад.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

...з розкриттям злочинів справляються

Поліція Тернопільщини готова гідно нести службу та боротися зі злочинністю. У цьому запевнив представників ЗМІ та громадськості начальник Головного управління Нацполіції в області Олександр Богомол. За I квартал цього року кількість злочинів, порівняно з 2016-м, зросла майже на 10%. Це зростання, за словами керівника обласної поліції, фіксувалося за рахунок розкритих злочинів, скоєних раніше. Поки тривала реорганізація, провадження розслідувалися не так, як хотілося б, був некомплект оперативників, слідчих тощо. Проте уже цього року ситуація стабілізувалася, і Тернопільщина посідає третє місце за фактом розкриття злочинів.

До кримінальної відповідальності за три місяці 2017 року притягнуто 660 осіб. На жаль, на території краю кількість тяжких та особливо тяжких злочинів зросла на 20%. Утім їхнє розкриття становить 42%, що значно більше, ніж торік.

На завершення Олександр Богомол запевнив, що він та його команда робитимуть усе можливе, аби криміногенна ситуація в Тернополі та області покращилася, а мешканці й гості міста почувалися в безпеці.

Михайло ЛИСЕВИЧ.

П. Клімкін: «Потрібно посилювати протидію російській пропаганді»

Необхідно посилювати протидію російській пропаганді у країнах ЄС та Східного партнерства. Про це вчора у Києві заявив глава українського зовнішньополітичного відомства Павло Клімкін під час спільної прес-конференції із представниками «Вишеградської четвірки», а саме очільниками словацького, угорського та чеського МЗС Мирославом Лайчаком, Петером Сійярто та Любомиром Заоралеком. За словами П. Клімкіна, РФ витрачає величезні гроші, створюючи «паралельні реальності». «Але справа в тому, як протистояти російській пропаганді. І це дуже важливо і для всього Східного партнерства», — додав він. Також за результатами переговорів український міністр повідомив, що Україна має намір змінити економічне і прикордонне співробітництво зі Словаччиною, Угорщиною та Чехією.

У свою чергу Л. Заоралек зауважив, що Чехія виступає за збереження санкцій проти РФ до повного виконання Мінських домовленостей та врегулювання ситуації на сході України. Військова загроза, якої зазнає наша держава вже протягом трьох років, як відзначив міністр, є також загрозою для миру і безпеки в Європі. «З часів холодної війни європейська безпека ще не зазнала такої загрози, як зараз», — наголосив глава чеського МЗС.

Мирослав Лайчак відзначив важливість продовження реформ в Україні: «За останні три роки було зроблено більше, ніж за попередні 20 років».

Учора у переговорах у Києві міністрів «Вишеградської четвірки» не брав участі глава МЗС Польщі. Але П. Клімкін зустрінеться з ним сьогодні, адже, як повідомив очільник українського зовнішньополітичного відомства, 12 квітня у Варшаві він візьме участь у засіданні глав МЗС країн «Вишеградської групи» та «Східного партнерства».

Тунель кохання зроблять комфортнішим

Один із популярних на Рівненщині туристичних об'єктів — Тунель кохання, що поблизу селища Клевань Рівненського району, стане ще комфортнішим і привабливішим для туристів. Нещодавно його впорядкували, досадили кленами і горобиною, встановили ліхтар на сонячних панелях та інформаційний стенд із кованою фігурою у формі серця **(на знімку)**.

— Цього року ми вирішили підтримати проект благоустрою території біля Тунелю на конкурсі Державного фонду регіонального розвитку. Очікуємо, що вже в травні на об'єкт буде виділено 550 тисяч — з державного, 151 тисячу — з бюджету Клеванської селищної ради. Кошти підуть на облаштування великого дитячого майданчика, місця для відпочинку з барбекю-зоною, торгових рядів для продажу сувенірів, паркінгу та безплатного wi-fi, — розповів голова Рівненської ОДА Олексій Муляренко.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Фото Тетяни ПАНАСЮК.

13 квітня у Тернопільській області відбудеться день меланоми (Михайло ЛИСЕВИЧ)

Семен ГЛУЗМАН: «Я щиро любив дівчину на ім'я Психіатрія, а її повели на панель»

ІСТОРІЯ В ОСОБИСТОСТЯХ

Дисиденти–шестидесятники

«Кому це все потрібно? І цей біль, і ця радість, і ці вічні сумніви... Передусім мені. І, сподіваюся, тим, хто згодом, після нас захоче зрозуміти цей дивний час. Не номер камери, де помирав Стус, а причину, чому геніальний європейський поет, геть далекий від політики і політичних амбіцій, помер у в'язниці. Чому селянський син з Латвії Іварс Грабанс повинен був зістаритися в російському таборі. Чому російський юнак Сергій Таратухін не хотів жити...».

Із книги Семена Глузмана «Малюнки по пам'яті, або спогади відсидента».

Усе почалося з потягу до літератури

— Як вийшли на цю історію з Петром Григоренком? Чому вирішили написати свій висновок...

— Це відбулося не зненацька. Думаю, все поступово накопичувалося. Мій батько постійно слухав «Голос Америки», Бі-Бі-Сі та інші заборонені радіостанції, які глушили в Радянському Союзі... Десь на третьому курсі я познайомився з Віктором Платоновичем Некрасовим. Я почав часто бувати у нього вдома. На кухні у Некрасова, на підвіконні, завжди лежала величезна тека самвидаву. Я її постійно штудіював.

— А де познайомилися з Віктором Некрасовим?

— Тут, у Києві. Я писав прозу. Але моїх однокурсників — циніків студентів-медиків моє хобі не цікавило. А для мене письменство було внутрішнім інтимним життям. Я вирішив показати написане своїй знайомій Ользі Миколаївні Чепурківській. Прочитавши, вона сказала: «Я вважаю, що ви талановита людина. Я віднесу вашу прозу Віктору Платоновичу Некрасову». Некрасова я знав по «Новому миру» (він там публікувався).

Мої батьки були дуже перелякані, коли я з ним познайомився. Очевидно, відчули, що це початок мого іншого життя. Але нічого не могли вдіяти. Я був упертий.

— І як же самвидав на кухні Віктора Некрасова надихнув вас на написання психіатричного висновку в справі генерала Григоренка?

— Поступово. Тоді ми багато говорили між собою, що відбуваються зловживання в психіатрії з політичною метою. Проходило багато інформації на цю тему і по «голосах», і в самвидаві. І вже не виникало сумнівів, що це правда. Володимир Буковський написав серйозний матеріал, за це його, по-моєму, заарештували вчетверте...

Я сприйняв цю історію особливо болісно, тому що був закоханий у психіатрію давно. Причому психіатрію в медінституті викладали аж на шостому курсі. Але, будучи першокурсником (починав навчатися у Вінниці), відвідував гурток професора Мізрухіна.

«Знову євреї»

— У вас батьки були медиками?

— Так. Мама — терапевт. Тато — патофізіолог. Вони мені казали: «Славо, навіщо ти вибрав психіатрію? Є ж гарні спеціальності...».

— Чому Слава?

— Мене так вдома називали. У школі я взагалі був В'ячеславом, хоча в метриці записали Семен. І строк я отримав як Семен Глузман.

Повернімося до початку мого роману із психіатрією. Пам'ятаю мою розмову із другом батька доцентом Завилянським. Цей старий мудрий єврей одного разу зупинив мене, взяв за ґудзика сорочки й запитав, дивлячись в очі: «Славо, ну навіщо вам це треба?». Як же, як же? Ви ж, — затріпотів я. А Завилянський продовжував: «Ну що ви знаєте про психіатрію? Ви знаєте професора Фрумкіна. Ви знаєте мене. Але ви поїдете працювати в провінцію, тому що ваш тато не вміє влаштовувати по блату. І там ви побачите іншу психіатрію».

Він цілком мав рацію. Після розподілу в 70-му я потрапив до Житомирської психіатричної лікарні (до речі, однієї з найкращих на той час), де побачив іншу психіатрію... Я щиро любив дівчину на ім'я Психіатрія, а її повели на панель.

— І ви своїм чесним психіатричним висновком у справі Григоренка хотіли повернути їй добре ім'я? Чому вибрали саме опального генерала?

— Загалом, так. Про справу Петра Григоренка я знав із самвидаву. Особисто знайомим з ним не був... Але в тому виборі був присутній ще один момент, який перемикнув мене повністю. Батько виховував мене чесно. І він, старий комуніст із 25-го року, досить часто розповідав, скільки єврейської маси було у каральних органах — НКВД, ГПУ і т. д. Я ні в чому не був винен, але цей факт прийняв на себе. Розумієте? І тут я довідався, що психіатричний висновок Григоренка робив головний кат радянського режиму від психіатрії — Данило Романович Лунц (у 1960-ті та 1970-ті роки був співголовою стаціонарної судово-психіатричної експертизи інституту імені Сербського, яка давала висновки про психічне здоров'я відомих радянських дисидентів, на підставі яких вони піддавалися примусовому лікуванню в психіатричних лікарнях. — **Авт.**). Я його особисто не знав. А ось Володя Буковський з ним зустрічався не раз як підекспертний і говорив про Лунца як про розумну, начитану людину, котра знає літературу й мови. Але, за виразом Буковського, був «падлюкой абсолютной». Якби потрібно було поставити марсіанський психоз, він би поставив. Лунц свого роду був катом системи, а теоретики сиділи вище.

Отож пам'ятаю той момент, коли довідався про неосудність, «прописану» Лунцем генералові Григоренку, і подумав: «Боже мій! Знову, знову євреї!».

— А для вас тема «п'ятої графи» була актуальна?

— У цьому сенсі, так. Тому що знав: мої одноплемінники теж приклалися до цього жаху. І тоді вирішив написати свій психіатричний висновок Григоренку.

Я просто був хлопчиком з юрби, який вирішив сказати, що «король голий»

— Ви писали заочну експертизу рік. Чому так довго?

— Я легко накидав вступ і висновок до діагнозу. Це була, так би мовити, публіцистика. А от головної частини скласти не зміг — не сильний був у судовій психіатрії. Та і не було з ким порадитися, крім друга Фіми, який сказав мені, що все класно. Юхим Вайман старший за мене на два роки. Він працював у психіатричній лікарні. Саме він написав порівняльний діагноз до моєї експертизи по Григоренку. Коли мене вже заарештували, я всіляко це заперечував — відводив сокиру Феміди від Фіми. Зовсім не хотілося, щоб його посадили. Фіма цього дуже боявся. І я його не видав.

— Де взяли доказову базу для головної частини своєї експертної оцінки?

— У 1969-му приїхав з Москви Андрій, син Григоренка, і привіз матеріали його справи, переписані адвокатом Софією Василівною Калістратовою. Вона не могла захистити генерала від тієї системи, але фіксувала всі допити й медичні документи. Софія Василівна тоді ризикувала не однією, а двома головами... А я продовжив свій трактат. Завдяки переданим нею аркушам зі справи Петра Григоренка й відбулася моя експертиза. Це було в Житомирі, де я тоді працював і винаймав кімнату. І писав, писав, писав.

— Це була принципова справа чи реакція хворобливого сприйняття дійсності? Ви почувалися борцем за справедливість?

— Швидше за все, це було романтичне нерозуміння себе. Я ніколи не був тією людиною, котра прагне запалити із себе смолоскип. Просто бачив якусь несправедливість і хотів її зруйнувати. Насправді, це не було боротьбою проти. Я просто був хлопчиком з юрби, який вирішив сказати, що «король голий».

Сьогодні багато хто вважає, що дисиденти рядами йшли завойовувати Кремль тощо. Видають бажане за дійсне. А ми були здебільшого одинаками. Це КДБ своїми репресіями всіх нас зігнало в одну команду інакомислячих... Згадуючи той час, часто думаю: «Боже, яким ідіотом я був!». Я не розумів всієї небезпеки затії. І вже точно не хотів до в'язниці. Я був романтиком-одинаком. Всі мої друзі знали, над чим я працюю. Я не приховував. Потім у зоні, аналізуючи те, що сталося, зрозумів: КДБ працював так само, як взуттєва промисловість СРСР.

— Що означає, «як взуттєва промисловість»? По одному лекалу?

— Ви пам'ятаєте радянські універмаги? Повно взуття, а купити немає чого. Ну, думаю, функціонувала й система держбезпеки в «совку». Вона не могла стежити за всім на світі. Комп'ютерів та Інтернету тоді, зазначте, не було.

— І як же вас вирахувала «взуттєва фабрика»?

— Спочатку я прочитав свій експертний висновок вдома у Леоніда Плюща, який прослуховувався постійно. Машина з ретранслятором стояла в нього у дворі роками... Через кілька днів повторив свою презентацію у квартирі Віктора Платоновича Некрасова. Її, мабуть, теж прослуховували. Але мені було байдуже. Не тому, що я такий сміливий, а тому що тоді не розумів наслідків...

Після «читання» у Плюща й Некрасова зрозумів, що потрібно відправляти мою експертизу Андрію Сахарову. Але для цього треба було віддрукувати її на машинці. Мені порекомендували як професіонала (вона набирала дисертації, наукові праці) і надійну людину друкарку Любу Середняк. Тоді їй було лише 17 років. І коли вона друкувала під копірку мою експертизу, десь на третій закладці вискочила помилка. Люба вирвала аркуші з машинки й кинула спересердя на підлогу. Один аркуш упав за диван. Згодом під час обшуку (на Любу «настукали») кадебісти знайшли його там, і по тексту зрозуміли, що йдеться про судово-психіатричний висновок. Ну, а далі склали свої пазли...

А тоді надрукований Любою екземпляр, це було, по-моєму, у серпні чи вересні 71-го Віка (так ми називали Віктора Некрасова) спеціально повіз у Москву, щоб передати Андрію Дмитровичу. А я чекав, слухав «голоси», читав самвидав і думав — «коли?»

— Що чекали?

— Великого скандалу. Тому що до цього в самвидаві була публіцистика, журналістика: мовляв, яка система погана. А в моєму варіанті були докази. Конкретика у сфабрикованій справі відомої людини.

У листопаді 1971-го до Києва приїхав Сахаров з дружиною. Я познайомився з ними на вокзалі. Пам'ятаю реакцію Люсі (так свої називали Олену Боннер). Побачивши мене, вона сплеснула долонями і голосно вигукнула: «Боже мій, який хлопчик!». Андрій Дмитрович — стримана людина, відвів мене убік і сказав високі слова про мою роботу... А далі — знову тиша...

У травні 1972-го мене заарештували. І тільки потім, уже в зоні, до мене дійшло: очевидно, Сахаров з Боннер тоді приїжджали до Києва, щоб я поставив своє прізвище під експертним висновком у справі Григоренка. Річ у тім, що десь до 69-го — 70-го вважалося непристойним віддати в самвидав роботу, не поставивши під нею свої адресу, телефон, ім'я. Не можна було анонімно апелювати до влади з вимогою виконувати наші закони.

— Ви діяли просто в рамках закону?

— Звичайно. Так само, як і Левко Лук'яненко. У брежнєвській Конституції було написано, що «можливий референдум про вихід», вони й вирішили його провести.

— І все-таки Сахаров опублікував ваш висновок у справі генерала Григоренка?

— Так. Але тільки після того, як винесли вирок, і мені вже нічим не можна було нашкодити. Незважаючи на гостру потребу в такій публікації в той час, Андрій Дмитрович довго не наважувався її видавати. Думаю, у такий спосіб захищаючи мене.

Бесіду вела Ольга ВАУЛІНА.

ДАЛІ БУДЕ.

ДОСЬЄ

Семен Фішелевич Глузман. Лікар-психіатр, дисидент, правозахисник. Народився 10 вересня 1946 року в Києві, УРСР. Після закінчення в 1970-му Київського медичного інституту працював у Житомирській психіатричній лікарні. У цей період написав заочну психіатричну експертизу опального генерала Петра Григоренка, якою спростував виставлений представниками офіційної радянської психіатрії діагноз «параноїяльний розвиток особистості». Її результати було опубліковано в самвидаві й набули широкого резонансу не лише в СРСР, а і за кордоном. У травні 1972 року за «антирадянську агітацію та пропаганду» Глузмана заарештувало КДБ. За вироком суду він отримав сім років таборів суворого режиму і три роки заслання.

ДОСЬЄ

Петро Григорович Григоренко. Українець, кадровий військовий, генерал Радянської Армії, який повстав проти системи, учасник дисидентського руху в СРСР.

У 1961 році на одній з районних партконференцій Москви виступає із критикою непослідовного розвінчання культу особистості Сталіна. Одержує сувору догану по партійній лінії. Його звільняють із Військової Академії імені Фрунзе і з пониженням у посаді відправляють на Далекий Схід. Улітку 1963 року, приїхавши у відпустку до Москви, організовує «Спілку боротьби за відродження ленінізму». Виготовляє і роздає листівки, у яких розповідається про подавлені бунти в Новочеркаську, Тбілісі, Темиртау, про причини різкого спаду в промисловості й сільському господарстві СРСР.

У 1964-му його заарештовує КДБ. Судити бойового генерала не наважуються. Його визнають психічно неврівноваженим і поміщають у психіатричну лікарню. Через рік він виходить. Працює виконробом, вантажником. Зближається з молодими опозиціонерами Буковським, Гінзбургом, Якобсоном. У 1966 році виголошує промову на захист книги Некрича «22 червня 1941 р.», підтверджуючи, що злочинна політика Сталіна та його довіра до Гітлера призвели до загибельних поразок 1941—1942 років.

У 1967 році виступає громадським захисником на суді кримських татар у Ташкенті. У 1969-му Григоренка заарештовують, і радянська каральна психіатрія виносить йому вирок — примусове лікування в спецпсихлікарні, де він провів шість років. Повертається до Москви. Стає членом московської Гельсінської групи. У 1977 році його сподвижників по правозахисному руху заарештовують. Григоренко важко хворіє. Влада дозволяє йому виїхати до США на операцію й одразу після від'їзду позбавляє Григоренка радянського громадянства. У Нью-Йорку на його прохання «невменяемому генералу» проводять психіатричну експертизу й визнають психічно здоровим. Петро Григоренко помер у 1987 році. Поховали його на українському цвинтарі під Нью-Йорком.

Візитівка

Віктор Платонович Некрасов (1911 — 1987). Росіянин, радянський письменник. Жив у Києві. Під час Другої світової війни пройшов від Ростова до Сталінграда. Згодом написав повість «В окопах Сталинграда», у якій не було жодного рядка про компартію і лише кілька речень про «вождя народів». За неї в 1947 році отримав Сталінську премію. На всю суму закупив візки для інвалідів ВВВ. Підтримував українських дисидентів. Не дозволив владі побудувати на місці Бабиного Яру стадіон. У 1974-му емігрував до Франції.

Візитівка

Володимир Буковський. Один із засновників дисидентського руху в СРСР. Виступав проти влади ще школярем. У 1962 році від світил радянської психіатрії отримав діагноз «вялотекущая шизофрения». У 1963-му був перший раз заарештований за виготовлення фотокопій забороненої в «совку» літератури. Його визнають неосудним і кладуть на примусове лікування до Ленінградської спецпсихлікарні. Там він познайомився з опальним генералом Григоренком. Згодом Буковський ввів його в дисидентське коло.

Загалом у в'язницях і на примусовому лікуванні провів 12 років. У 1976 році радянська влада обміняла його на лідера чилійських комуністів Луїса Корвалана, після чого Буковський переїхав до Великої Британії, живе в Кембриджі.

Візитівка

Леонід Плющ (1938—2015). Український математик, публіцист, активний учасник правозахисного руху в СРСР. Був сполучною ланкою між київськими і московськими дисидентами. Возив тиражі самвидаву. З 1969-го член Ініціативної групи із захисту прав людини в СРСР. Заарештований у січні 1972 року. Обвинувачений в «антирадянській пропаганді». Від експертної комісії Центрального інституту судової психіатрії імені Сербського отримав діагноз «вялотекущая шизофрения». Направлений на примусове лікування до спецпсихлікарні Дніпропетровська. У 1974-му було організовано міжнародну кампанію з його звільнення. У 1975 році В. Буковський і С. Глузман присвятили Леонідові Плющу свою роботу «Пособие по психиатрии для инакомыслящих», написавши на її титульній сторінці «Лене Плющу — жертве психиатрического террора посвящается». У січні 1976 року разом з родиною емігрує й стає закордонним представником Української Гельсінської групи. Помер у Франції в 2015 році.

Промивання мізків

Ще до фактичної анексії Криму російські засоби масової інформації вели активну й тотальну пропаганду, суть якої полягала в тому, що все, що є українського, — погано, все, що буде в Росії, для кримчан — добре. Фактично одразу після захоплення адміністративних будівель у Сімферополі, військових частин Збройних Сил України було захоплено і Сімферопольський телевізійно-радіопередавальний центр. Моментально було переналаштовано всі приймаючі й передавальні пристрої. З ефіру зникли українські телеканали, їх замінили російські.

І нині, як і три роки тому, їх основний контент зводиться до прославлення Росії й критики України. Часом складається таке враження, що українські проблеми для російської аудиторії важливіші, ніж підвищення цін, фактична міжнародна ізоляція, проблеми із правами людини тощо. Усі ток-шоу присвячено або темі України, на яких росіян лякають «бандерівською загрозою», або ж сірійській проблематиці, де лякають загрозою американською.

Загальний підсумок цих програм: Росії, мовляв, необхідно зміцнювати свою військову міць, будувати нові кораблі, виробляти нові ракетні комплекси. Пропаганда армійських можливостей також не сходить з екранів російських телеканалів. Показують нове озброєння, запуски ракет, походи військових кораблів.

Центральні кримські телеканали, у кількості чотирьох, також видають в ефір тотальний «одобрямс», ведеться суцільна пропаганда необхідності служби в російській армії, створюються навіть спеціальні програми, в яких молоденькі й привабливі журналістки пробують свої сили в поліції, морській піхоті або в Росгвардії. Жодних критичних програм, жодного слова про процеси, що відбуваються в Криму, над кримськими татарами, так званими «українськими диверсантами», показують лише позитив, як у застійні часи Радянського Союзу.

У чому мета кремлівської пропаганди, а саме там перебуває мозковий та ідеологічний центр, з якого виходять указівки на місця? Насамперед відволікти увагу людей від наявних у самій Росії проблем. По-друге, створити образ зовнішньої загрози, показати, що країна перебуває у ворожому оточенні. По-третє, продемонструвати силу й символ цієї сили в особі російського президента.

Незмінний, як генеральний секретар Леонід Брежнєв, Володимир Путін з великою долею ймовірності балотуватиметься на черговий президентський строк. Йому необхідна країна, яка підкорятиметься будь-якому його слову. Ключовим тут є слово «будь-якому». Так було у випадку з Кримом, коли незадоволених його політикою було піддано обструкції, в тому числі й популярних артистів, які в одну мить зникли з телеекранів. Так було й у випадку із Сирією, коли тверезомислячі політики казали, що це буде другий Афганістан і подальше загострення відносин зі США. Будь-яке слово «проти» безжалісно глушиться, як у часи СРСР глушилися західні «радіоголоси». І навпаки, відбувається справжнє обдурення росіян і тих самих кримчан. З телеекранів мовиться лише «про мудру і правильну політику» самі знаєте кого.

Особливо в останні три роки кримчани почали активно встановлювати супутникові антени в себе в будинках і квартирах. Багато хто, з ким удалося поговорити авторові цих рядків, зізнається, що не дивляться ні російські, ні кримські телеканали. Інформацію черпають здебільшого з Інтернету і з українських телеканалів із супутника.

Не так давно біля прикордонного пункту пропуску «Чонгар» у Генічеському районі Херсонської області встановили високу телерадіовишку, звідки почалась роздача сигналу на Кримський півострів. Північні райони Криму отримали можливість слухати програми українського радіо та цифровий сигнал українських телеканалів. Однак, як переконався особисто автор, сигнал, зокрема радіо, не зовсім стійкий, можливо, потрібне доналаштування устаткування. І сам контент повинен відрізнятися від лобової подачі російських ЗМІ. Необхідно випереджати проросійську пропаганду, робити програми, які будуть цікаві жителям півострова, більше давати російськомовних програм, роз'яснювати кримчанам їхні права, говорити про нерозривний зв'язок з тією Україною, що їм близька і дорога.

Євген КОЛИШЕВ.
Ялта—Джанкой.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

«Наша гордість була втоптана в бруд...»

У цьому матеріалі ми наводимо витяги з повідомлень, які відправляють нам до редакції наші співвітчизники, що залишилися на окупованій території.

— Головною дратівливою новиною минулого тижня для луганських любителів «русского мира» була інформація про те, що Європарламент нарешті схвалив безвізовий режим поїздок між Україною та ЄС, — пише луганчанин Борис Г. — Ми, звісно, радіємо за свою країну, але формально всі ці зрадники своєї країни також продовжують залишатися громадянами України. Навіть ті, хто в 2014 році демонстративно рвав синенькі книжечки із тризубом, тепер потихому їх уже відновив.

Наочний приклад — «депутат Народної Ради ЛНР» Зінаїда Наден, направо і наліво розповідала про «українських фашистів зі свастиками». У буремні дев'яності вона зуміла прибрати до рук одне з великих підприємств Луганська — місцевий млинкомбінат. Потрібно віддати належне, в Наден вистачило розуму розпорядитися «прихватизованим» добром. Комбінат процвітав, ставши одним із найбільших зернопереробних підприємств України.

Практично вся наша родина в різні роки працювала там, у тому числі й на керівних постах. Ми гордо казали, що годували луганчан, — це почесна професія. Але наша гордість була втоптана в бруд три роки тому, коли в 2014-му Зінаїда Наден — людина, що до пуття російською не розмовляє, а в найкращому разі на суржику — раптом стала затятим поборником «російської весни». А годувати ми почали вже не луганчан, а «ополченців». Хоча не тільки годувати, а й їх фінансувати...

Ми із дружиною давно на пенсії. Діти звільнилися з роботи й виїхали із сім'ями до Київської області. Але сором за рідне підприємство мене не полишає...

А тут нещодавно син надіслав пару знімків з декількох київських супермаркетів, де цілі торговельні ряди заповнені продукцією з торговельною маркою, що належить Наден. Так, там не написано: «Зроблено в ЛНР», там зазначено якусь київську адресу. І формально це вже український продукт. Але ми ж розуміємо, що виробничі потужності перебувають у Луганську, а не в столиці. Як продукція потрапляє на прилавки українських магазинів — це вже питання до українських правоохоронців.

Не зазначено на упаковці, і куди піде прибуток від продажу цих пластівців і круп. А буквально днями Зінаїда Гаврилівна виступила з ініціативою «створити інвестиційний фонд ЛНР», куди будуть іти відрахування від прибутку всіх місцевих підприємств, і це «поліпшить економічну складову республіки». За цими порожніми словами криється те, що вона хоче створити якийсь добровільно-примусовий «общак» (і це крім уже наявних податків), що годуватиме «молоду республіку» та її бойовиків.

Ви запитаєте: А до чого тут безвіз? А до того, що за документами «Луганськмлин» належить декільком компаніям на Кіпрі. І вже дуже давно. До слова, тоді порекомендував це зробити Олександр Єфремов. Той самий, усе ніяк досі не засуджений український підсудний. Він був компаньйоном Наден, як, власне, компаньйоном усіх «ласих шматочків» Луганської області. Недаремно ж його іменували хазяїном Луганщини.

А Кіпр — це вже країна Євросоюзу, куди тепер Зінаїда Наден зможе їздити ще простіше, вирішуючи свої комерційні питання й підгодовуючи окупантів.

Хоча дуже сподіваюся, що СБУ все-таки розбереться...

Влад СЕМЕНЧУК.

Місто–герой Одеса пам'ятає своїх визволителів

10 квітня Одеса відзначила 73-тю річницю від дня визволення міста від румунських і німецько-фашистських окупантів.

На північно-західних і на південних підступах до міста зосередилися, чекаючи наказу про наступ війська 3-го Українського фронту під командуванням генерала армії одесита Родіона Малиновського. Протягом двох місяців війська фронту вели безперервні бої, пробиваючись до Перлини біля моря. Починався завершальний етап Одеської наступальної операції. 27 березня армії правого крила і центру 3-го Українського фронту розпочали розширення захоплених раніше плацдармів. Успіху операції сприяло глибоке охоплення південного угруповання противника військами 2-го Українського фронту. Бійці форсували Прут і вийшли на підступи до Ясс. 28 березня радянські війська визволили Миколаїв. 6-та німецька армія під тиском загрози, що нависла над її лівим флангом і тилом, змушена була почати відхід за річку Дністер. Війська фронту перейшли до переслідування противника в напрямках Тирасполя й Роздільної.

Уранці 8 квітня 1944 року передові частини підійшли до передмість міста з північного заходу, сходу й південного заходу. У ніч на 10 квітня після короткої артилерійської підготовки дивізії 5-ї ударної, 6-ї, 8-ї армій і кінно-механізована група почали штурм міста. До ранку Одеса була визволена.

Воїни-гвардійці 248-ї дивізії полковника Миколи Галая водрузили червоний прапор на фронтоні Оперного театру. У визволенні міста взяли участь партизани. Вони перешкодили підірвати Оперний театр, Будинок учених, Державну бібліотеку і низку інших значних об'єктів.

27 з'єднанням і частинам, що найбільше відзначилися під час визволення, було присвоєно почесне найменування «Одеських». За героїзм і відвагу, виявлені в боях за місто, 14 осіб було визнано гідними звання Героя Радянського Союзу, понад 2150 осіб нагороджено орденами й медалями. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 8 травня 1965 року за видатні заслуги, мужність і героїзм, виявлені трудящими міста в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками, місто-герой Одеса було нагороджено орденом Леніна й медаллю «Золота Зірка».

Час невблаганний — сьогодні живими залишилися лише кілька людей, котрі визволяли 10 квітня 1944 року Одесу. Поклонимося ветеранам, які врятували її...

У день визволення міста в Одесі пройшли святкові концерти, вшанування ветеранів. До пам'ятника Невідомому матросові було покладено квіти. Відбулося покладання вінків і квітів на воду на траверсі пам'ятника Невідомому матросові в акваторії Одеської затоки з кораблів і катерів Західної бази Військово-Морських Сил Збройних Сил України й загону морської охорони Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України.

В Одеському академічному російському драматичному театрі пройшов гала-концерт міського огляду-конкурсу «Пісня в солдатській шинелі».

Відбулися концерти оркестрів духової музики в рамках IV фестивалю «Весняна Одеса», в якому взяли участь колективи з Туреччини, Чернігова, Києва і, звичайно, Одеси.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

ЕКОНОМІКА

Борги поповзли вгору

Якщо на початок року борги із заробітної плати на Хмельниччині було зведено майже до мінімуму і вони становили 1,9 мільйона гривень, то за два наступні місяці цей показник знову почав зростати. Він збільшився майже вдвічі і становить 3,2 мільйона гривень. Більш як половина цього боргу припадає на підприємства промисловості, п'ята частина — на будівництво. У боржниках опинились також підприємства транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності. Із кожних 100 невиплачених гривень 41 заборгували своїм працівникам у Полонському районі, 22 — у Хмельницькому. До того ж реальна зарплата найманих працівників за місяць зменшилась на 0,3 відсотка.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Пішли за водою бюджетні гроші

Понад чотириста тисяч гривень з бюджету розтринькали в управлінні водних ресурсів Херсонщини. Під час ревізії в управлінні експерти Південного офісу Держаудитслужби виявили, що тут роками витрачали кошти на утримання трьох службових машин замість однієї, і тільки одне це «пробило» у фінансах діру аж на 105 тисяч гривень. Службовці систематично занижували вартість платних послуг приватним підприємствам, що користувалися зрошенням, не перерахували до державної скарбнички пеню, яку за рішенням суду стягували з боржників, тощо. Фінал — передача зібраних матеріалів для притягнення винних до кримінальної відповідальності.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсон.

Пропонуєш? Візьми та зроби

У Кременчуці оголосили конкурс проектів соціальної дії. Згідно з його умовами мешканців наддніпрянського міста запрошують не лише «плодити» корисні для земляків ідеї, а й самим утілити їх у життя. Найбільш значущі для громади пропозиції підтримають фінансово. Бюджет конкурсу становить 200 тисяч гривень (по 100 тисяч нададуть із міського бюджету та зі скарбниці Британської Ради в Україні). Водночас він може збільшитись, якщо до підтримки ініціативних кременчукан долучаться представники місцевого бізнесу. Організатори віддаватимуть перевагу проектам, які стосуватимуться охорони довкілля, енергозбереження, розвитку підприємництва, зокрема молодіжного, впровадження сучасних інформаційних технологій тощо. До того ж усі вони повинні бути реалізовані у 2017 році.

Максимальні суми безповоротної фінансової допомоги, на які можуть розраховувати переможці, сягають 20 і 15 тисяч гривень. У першому випадку йдеться про підтримку офіційно зареєстрованих неприбуткових організацій. Трохи менше грошей мають шанс отримати ініціативні групи та окремі громадяни.

Василь НЕЙЖМАК.
Полтавська область.

Самотужки «комуналку» тягне лише кожен п'ятий

Шостка на Сумщині може стати чемпіоном за відсотком домогосподарств — одержувачів субсидій. У місті мешкає 32,4 тисячі сімей. Торік 23,8 тисячі з них була призначена субсидія на оплату житлово-комунальних послуг. У січні-лютому нинішнього року до цієї кількості родин додалося ще понад дві тисячі. Тож згідно з інформацією управління праці і соцзахисту населення міськради, на початок весни майже 26 тисяч шосткинських домогосподарств почали оплачувати рахунки надавачів житлово-комунальних послуг із допомогою субсидій. Це чотири п'ятих від їх загальної кількості.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

Як продукція потрапляє на прилавки українських магазинів — це вже питання до українських правоохоронців

Діти не воюють, але стали першою жертвою

Так вважають жінки двох частин Луганщини — підконтрольної Україні та тимчасово окупованої. Про це вони говорили в Сєвєродонецьку, де відбулася зустріч

Діалог називався так «Жінки Луганщини: крок назустріч», і він вийшов. Вони зрозуміли одні одних й були одностайні в тому, щоб спрямувати свої сили на розширення участі жінок у припиненні конфлікту та встановленні миру на сході України. Зустріч за круглим столом носила примиренський характер, але жодних непорозумінь із приводу несприйняття одні одних не було, бо обидві сторони однаково сприймають цю війну й однаково від неї страждають.

Перша проблема, з якої розпочалася розмова, — це недостатність інформації. Гості, наприклад, з подивом довідалися про можливість випускників шкіл «ЛНР» вступати до вузів контрольованої українською владою території без складання ЗНО. Вони зазначили й той факт, що в процесі навчання ця молодь не тільки користується пільговими умовами при отриманні медичних послуг, а й за рахунок бюджетних коштів, програм міжнародних благодійних організацій може розраховувати на оздоровлення. Для сторони, що приймає, дещо несподіваним виявився той факт, що прем'єри вистав українського драматичного театру в Луганську, які йдуть українською мовою, збирають величезні аншлаги, які, до речі, не завжди доводилося спостерігати в довоєнний час.

Але чи не головною темою, яку обговорювали жінки, виявилися проблеми виховання дітей і молоді. Воєнні події накладають свій негативний відбиток на психіку підростаючого покоління. Яким воно буде? Яка частка людського милосердя в ньому залишиться, виживши в єдиноборстві з агресією? Діти не воюють, але водночас вони стали чи не першою жертвою в цій війні. Вона змушує навіть молодших школярів «ЛНР» будувати свої стосунки з ровесниками значно обережніше. Вони вже орієнтуються, за яких обставин і у присутності кого можна висловлювати свою думку із приводу окупації Донбасу російськими військами, а з ким на цю тему говорити не можна. Зрозуміло, що їхні погляди формуються в родині, тому діти насамперед не хочуть нашкодити своїм батькам, які можуть бути покарані за «неправильне патріотичне виховання дитини». У свою чергу з обережності батьки просять своїх дітей не говорити про те, що думають і про що розмовляють у родині, і діти переважно засвоюють цей урок. Де потрібно — промовчать, де небезпечно — ухиляються від прямої відповіді. Їх привчають бути обережними, боятися, закривати душу. Хіба це не може викликати тривогу?

Учасниці круглого столу торкнулися ще однієї важливої проблеми, яка потребує негайного розв'язання. Йшлося про труднощі в одержанні українських паспортів молоді неконтрольованих районів області після досягнення ними 16-літнього віку. Діти не можуть перетинати лінію розмежування й переміщатися по області без супроводу батьків, тому відповідні органи, мабуть, повинні розглянути варіанти спрощення видачі документів і скорочення процедури отримання паспортів. При цьому треба поквапитися. Після того як Російська Федерація визнала паспорти й інші документи «республік», серед випускників шкіл Луганська стало більше бажаючих вступати до місцевих вузів. Кількість тих, хто обере українські «виші», схоже, різко зменшиться. Луганські педагоги стверджують, що така обставина їх хвилює, та вважають, що Україна в цьому питанні має виявити більше ініціативи та дій.

Що стосується участі самих педагогів у цьому процесі, то така діяльність в «республіці» пов'язана з великою часткою ризику. Крім того, існує ще один важливий нюанс. Через різні життєві обставини у Луганську залишилося чимало хороших учителів, викладачів вузів, але активна частина педагогів, верхівка еліти інтелігенції, покинули межі області. Причому їхали цілими командами. Це було великою помилкою, вважають жінки, бо у Луганську, приміром, залишилося дуже мало авторитетних людей, фахівців, які могли б орієнтувати молодь у потрібному напрямі, допомагати у відновленні розхитаної психіки дітей. При цьому діяли б продумано, вміло й обережно. Наприклад, могли б переконувати в перевагах освіти, здобутої в українських вузах, в одержанні паспорта, що підтверджує українське громадянство, а не фейкової «республіки».

Є ще одна проблема. Залишивши Луганськ в 2014 році, деякі високопрофесійні педагоги так і не знайшли себе на новому місці. Одним із прикладів може стати історія молодої вчительки, яка виїхала в сільську місцевість. Думала на деякий час, поки українська армія не вижене зі своєї території проросійських бойовиків. Але так не сталося, тому жінці довелося влаштовувати своє життя та кар'єру в селі. У місцевій школі вона викладала майже всі предмети, але школу закрили — і талановитий педагог залишилася без роботи й засобів до існування.

На жаль, частина молоді від безвиході змушена йти в так зване ополчення. Добре оплачуваної роботи в Луганську для них немає, а зарплата «ополченця» становить десь 15 тис. рублів. Для «ЛНР» — це хороший рівень оплати праці. За рахунок цих грошей, в окремих випадках, сини утримують своїх батьків. Жінки стверджують, що така молоді люди зазвичай не беруть участі в бойових діях, а служать у підрозділах, що стежать за порядком у місті або чергують на блокпостах. Словом, крові на них немає. Але хлопці переживають із приводу того, чи пошириться на них амністія при поверненні української влади. До речі, у Луганську поширені слухи, що у разі повернення Донбасу до складу України всі, хто сьогодні живе на окупованій території, постануть перед судом як зрадники. Відсутність інформації про політику українського уряду та законодавства відносно жителів окупованого Донбасу породжує масу найнеймовірніших чуток. Жінки вважають, що треба знайти способи широкого інформування населення, щоб не множити ряди незадоволених, скривджених та тих, хто сумнівається.

Правду кажучи, гості не приховували своєї образи із приводу того, що Україна поступово віддаляється від своїх співгромадян, які залишилися на окупованій території області. На їхню думку, однією із найбільших помилок у політиці України щодо окупованого Донбасу стало те, що вона дозволила сформуватися «республіці» як державі зі своїми інститутами влади, банківською системою, соціальною службою тощо. Якість роботи цих структур, певна річ, викликає сумнів, але вони є, існують, і цей факт, хочеш чи не хочеш, треба визнавати. Проукраїнські налаштовані мешканці Луганська вважають, що Україна свідомо відгороджується від ОРЛО й, на жаль, поки що не несе за це відповідальності. Економічну блокаду своєї території вони сприймають як ще один доказ того, що Донбас не може розраховувати на швидке повернення української влади. «Якщо Донбас — це Україна, то навіщо блокувати свою територію?» — дивуються вони.

Підсумком зустрічі стало звернення, ухвалене учасницями зустрічі на адресу керівництва України. «Ми, жінки Луганщини, що зазнали на собі всіх тягот і злигоднів, пов'язаних з воєнним конфліктом у нашому регіоні, з надією сприйняли рішення уряду України про формування внутрішньої політики щодо окремих районів Луганської та Донецької областей, де органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, — написали вони. — Уважно вивчивши документ, ми усвідомили необхідність конкретизації запропонованих напрямків і розроблення дорожньої карти відновлення відносин у форматі «народної дипломатії». Вважаємо, що відправною точкою цього процесу мають стати затвердження загальнолюдських цінностей, турбота про найбільш беззахисних — старих, хворих і дітей, а також визначення чітких критеріїв реінтеграції громадян, що тривалий час перебували на окупованій території та не були на службі в незаконних військових формуваннях».

Хто підтримає жінок Луганщини? Хто приєднається до них і стане на їхню позицію?

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.

За себе і за тих хлопців

Старший офіцер інженерної групи відділу оперативного забезпечення штабу АТО полковник Вадим Дорофеєнко відповідає за найбільш небезпечну ділянку — розмінування. Щодня, навіть коли немає обстрілів, дивиться в очі смерті. Першого разу при зачистці Слов'янська спрацював ворожий фугас, другого — в Авдіївці.

— Страшно помирати лише перший раз, — невесело жартує полковник Вадим Дорофеєнко, розповідаючи про важке поранення в Слов'янську. — Три фугаси зняли, а четвертий пропустили. Коли виходили, надто пізно його помітив. Руку опустив, і спрацював детонатор. Розумію, що відбігти не встигаю, заплющив очі, і все життя пронеслося за мить. Голову повертаю, а біля мене сапер стоїть у стані шоку і дивиться на все це. Не знаю, звідки сила взялась, підскочив, закрив його собою, і в цей час — підрив. Ми опинилися в дверному прорізі. Можливо, це і врятувало. Обоє влетіли в КАМАЗ, що стояв біля порога. Машина загорілася відразу. Останнє, що запам'ятав, перед тим, як знепритомніти, це палаючий КАМАЗ. Дістав тоді 28 осколкових поранень. Три місяці лікувався. Потім контузія під Донецьким аеропортом. Ще 18 осколків витягнули з мене після Авдіївки. Знову чотири місяці лікування і реабілітації. Із 14 чоловік нашої групи живими залишилися лише четири з половиною (п'ятий зі страшними каліцтвами). І в мене є борг і за себе, і за того хлопця.

Після поранення в Слов'янську, як тільки дозволило здоров'я, разом із членами свого пошукового клубу «Відродження» організував пошук, і 22 червня 2015 року перепоховав тіла загиблих у 1944-му під Ковелем воїнів.

Цього ж разу наше побачення з офіцером відбулося за дещо незвичних для його статусу обставин. Разом із членами пошукового загону «Відродження» саме облаштовував нову експозицію в Ковельському історичному музеї. На одному із стендів — зброя Червоної армії, на іншому, що навпроти, — гітлерівського вермахту.

А познайомилися ми із Вадимом Дорофеєнком (тоді ще з майором) 7 травня 2013 року під час урочистого перепоховання воїнів Червоної армії, які загинули в квітні-липні 1944-го. Жалобна церемонія відбувалася на меморіальному військовому кладовищі, що на Ведмежій висоті поблизу села Мощена Ковельського району.

Наскільки це складна в юридичному і психологічному плані справа, знає лише той, хто нею займається. Чимало сил і нервів забрала бюрократична тяганина з оформленням вже згадуваного меморіального військового кладовища. Пригадую, з якою теплотою і пошаною офіцер тоді говорив про віднайдених загиблих воїнів, як наполегливо намагався відтворити обставини їх останнього бою, з'ясувати імена героїв, відшукати їх родичів. Жодного разу впродовж довгої розмови не вжив тоді слова «тіла», «прах», «рештки», а казав «підняли солдата», «підняли бійця»... У цьому відчувалася повага до загиблих, їх пам'яті.

— Пошукову роботу не припиняю навіть на території Донецької та Луганської областей, — розповідає Вадим Дорофеєнко. — Оскільки керую в зоні АТО саперними підрозділами, то співпрацюю як з піротехніками ДСНС, так і з пошуковими загонами, зокрема, загоном «Плацдарм». Хлопці виявляють вибухонебезпечні предмети і паралельно... Якщо бої йшли в 1942—1943 роках, то поховання бійців там переважно верхові. За весь час з 2015 року, відтоді як працюємо з «Плацдармом», ми брали участь у перепохованні 56 солдатів Другої світової, з них 12 були підняті при нас. Ось, будь ласка, цей бронежилет, що на стенді, з-під Слов'янська. До речі, з 13 членів пошукового загону вісім були в зоні АТО, трьох із них вже немає серед нас.

— Із 2009 року на Волині загоном «Відродження» піднято і перепоховано 276 солдатів та офіцерів, а є ще бійці, яких не встигли перепоховати. Ми добилися, що меморіал став узаконеним, ні перед ким не кланялись, його зареєстровано як військово-меморіальне поховання. Коли починали роботу на Ведмежій висоті, там стояла одна зітліла пірамідка, на якій було видряпано: «Двоє солдат. 1944 рік». А вже коли працювали по поверхні висоти, то почали піднімати солдатів. Їх з висоти ніхто не забирав, а в кращому випадку стягували в окопи», — продовжує Вадим Дорофеєнко..

Вадим Дорофеєнко на меморіальному військовому кладовищі на Ведмежій висоті.

Фото зроблене 22 червня 2015 року.

Зауважу, що мій співрозмовник пішов в зону АТО майором, а зараз — полковник. Про його бойову звитягу свідчать і нагороди, орден Богдана Хмельницького III ступеня отримав за оборону Краматорська і розмінування довколишніх територій, орден Богдана Хмельницького II ступеня — за бої в районі Донецького аеропорту, орден АТО «За Україну, за її волю» — за розмінування на території Донецької області і орден «За військову доблесть» — за Світлодарську дугу.

Як з'ясувалося згодом, окрім експонатів, полковник Вадим Дорофеєнко привіз до Ковеля ще й нагороду для ковельчанина, який захищав незалежність нашої держави на сході. Відзнаку «За бойове поранення. II ступеня» отримав сержант Олександр Кропива. Її колишньому воїнові урочисто вручив міський голова Олег Кіндер.

Максим СОЛОНЕНКО.
Ковель.
Волинська область.
Фото автора.

У Брянську катують нашого співвітчизника

Щоб не допустити зустрічі ув'язненого українця з консулом нашої держави, у брянській колонії його тримали кілька годин в одиночній камері без опалення, світла та їжі. Про це повідомила в соціальних мережах координатор проекту «РосУзник» Яна Гончарова.

Віктор Шур **(на знімку)** — ювелір, син відомого чернігівського колекціонера бісерних та інших рідкісних ікон. Оскільки його бізнес був «зав'язаний» на Росію, після розпаду СРСР прийняв російське громадянство. Але постійно проживав у Чернігові, де й зараз мешкає його сім'я. У 2016 році отримав українське громадянство за правом територіального походження.

Його було засуджено торік до 12 років колонії суворого режиму за нібито шпигунство на користь України. Як свідчить брянська преса, в матеріалах справи йдеться про його затримання начебто при спробі фотографування військового аеродрому, нині недіючого. І для чого б він знадобився українським прикордонникам — не відомо. Ця територія зараз — звичайне пасовище для худоби.

«...До Віктора Шура приїжджав консул України Геннадій Брескаленко. Ще до цього співробітники колонії кілька разів примушували Шура написати відмову від зустрічі з консулом, погрожуючи «в «столипіні» покатати місяць до Красноярська, щоб заспокоївся». Так, 7 квітня зранку його викликали і змусили писати відмову. Коли Віктор не став цього робити, його «для профілактики» закрили в одиночній камері...» — написала Яна Гончарова. За словами активістки, з моменту переведення до Брянська Шур не отримує листів і пресу.

«Його дочка Ольга Налімова вже написала заяву уповноваженому з прав людини в РФ і взагалі має намір скаржитися всюди», — додала Гончарова.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Фото із соціальних мереж.

СПОРТ

Баффер розповів, чий Крим

Бокс. Знаменитий ринг-анонсер Майкл Баффер відомий своєю коронною фразою, яку виголошує перед кожним боєм: «Let's get ready to rumble!», а також особливою манерою оголошення боксерів.

Під час представлення переможця бою Усик — Гантер, піднімаючи руку українця, Баффер назвав його місце народження: «Сімферополь, Україна!»

Варто відзначити, що таке адекватне сприйняття реальності американця викликало бурю захоплення на трибунах.

До речі, поєдинки в Меріленді (США) минулої неділі за участю Василя Ломаченка, Олександра Усика і Олександра Гвоздика в нашій країні, якщо врахувати повтори, подивилися близько 5 мільйонів 300 тисяч глядачів.

Чемпіонат запрошують три країни

Футбол. Національні федерації США, Канади та Мексики провели конференцію, на якій оголосили про подачу спільної заявки на проведення чемпіонату світу 2026 року. Попередній поділ кількості ігор становить: 60 матчів у США і по 10 — у Канаді та Мексиці.

Раніше президент ФІФА Джанні Інфантіно заявив, що ЧС-2026 може відбуватися в 3—4 країнах на 4—5 стадіонах у кожній із них. До речі, починаючи з цього турніру в фінальній стадії участь братимуть не 32 збірні, а 48. А європейські команди розведуть по різних групах.

Під час презентації заявки організатори зробили акцент на те, що за всю історію світових першостей найвищу середню відвідуваність матчів (68 991) було зафіксовано саме в США, 1994 року. До речі, окрім Сполучених Штатів, із цього тріо двічі фінальні турніри чемпіонатів світу приймала Мексика (1970-й і 1986-й).

Зіграємо з серйозним суперником

Сьогодні у Києві на стадіоні «Динамо» імені Валерія Лобановського відбудеться контрольний матч юнацьких збірних (U-18) України та Італії. Наставник нашої команди Олександр Петраков викликав на цю зустріч таких виконавців:

воротарі — Владислав Кучерук («Динамо», Київ), Андрій Кожухар («Чорноморець», Одеса);

оборонці — Валерій Бондар, Віктор Корнієнко (обидва — «Шахтар», Донецьк), Тимофій Сухар, Олександр Сафронов (обидва — «Дніпро»), Денис Попов, Віталій Миколенко (обидва — «Динамо»);

півоборонці — Олексій Хахльов («Алавес», Іспанія), Микола Мусолітін, («Чорноморець», Одеса), Іван Будняк («Дніпро»), Олег Веремієнко («Карпати», Львів), Владислав Наумець («Динамо»);

нападники — Ярослав Дєда («Волинь», Луцьк), Сергій Булеца, Денис Янаков (обидва — «Динамо»), Андрій Ременюк («Карпати»), Володимир Ткач («Оболонь-Бровар», Київ).

Для нашої команди, котра нещодавно виграла турнір «Кубок Федерацій» у Латвії, матч проти італійців стане ще одним з етапів підготовки до кваліфікаційного турніру чемпіонату Європи, в якому суперниками наших хлопців стануть команди Албанії, Чорногорії та Норвегії. Початок зустрічі о 16.00. Вхід вільний.

Боротьба за нагороди триває

Баскетбол. Чемпіонат України. Суперліга. Чоловіки. Плей-оф. 1/2 фіналу. 10 квітня.

Третій матч. «Дніпро» — «Хімік» (Южне). 71:62 (17:17, 13:20, 19:8, 22:17). Рахунок у серії — 1:2.

Перший матч. «Будівельник» (Київ) — «Черкаські Мавпи». 78:66 (15:15, 26:12, 17:22, 20:17).

ФОТОФАКТ

На території школи № 98 у Львові урочисто відкрили та освятили спортивний ігровий мультифункціональний майданчик із поліуретановим покриттям — пластиковою плиткою. Це перший майданчик, збудований на кошти (1 мільйон 300 тисяч гривень) міського бюджету розвитку. У рамках міської програми до 2020 року планують капітально відремонтувати або збудувати приблизно 15 таких майданчиків біля шкіл.

Фото Євгена КРАВСА (спеціально для «Голосу України»).

ДЕНЬ

№ 67 (6572) СЕРЕДА, 12 КВІТНЯ 2017

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, місцями невеликий дощ. Вітер південно-західний, 5—12 м/с. Температура 2—7 градусів тепла, у західних регіонах, а також у Вінницькій, Житомирській, Київській, Чернігівській областях на поверхні грунту, на заході подекуди й у повітрі, заморозки 0—5 градусів. Удень 10—15 вище нуля, у південних областях до 17 градусів зі знаком плюс.

ЦЬОГО ДНЯ, 12 КВІТНЯ

■ **1920.** Пішов з життя Василь Чучупак — військовий і громадський діяч часів УНР. Головний отаман Холодноярської республіки (самопроголошене державне утворення на землях УНР у районі лісового урочища Холодний Яр). ■ **1922.** ВУЦВК оголосив про амністію всім особам українського громадянства, які перебувають за кордоном і брали участь у військових організаціях Павла Скоропадського, Симона Петлюри, Антона Денікіна, Петра Врангеля та інших противників радянської влади. Їм надано можливість повернення в Україну на загальних засадах разом із військовополоненими. ■ **1977.** Народився Максим Філоненко — солдат Збройних Сил України. Нагороджений орденом «За мужність» ІІІ ступеня (2015, посмертно).

У НОМЕР

Стандартна тактика періоду «мінського затишшя»

Ситуація в районі воєнних дій на сході нашої країни ускладнюється. За добу (дані на 11.04) російсько-окупаційні війська 64 рази обстріляли позиції Збройних Сил України, **інформує штаб АТО.**

На маріупольському напрямку, по наших захисниках Водяного, бойовики відкривали вогонь з артилерії калібром 122-мм, мінометів калібром 120-мм, гранатометів, великокаліберних кулеметів і озброєння БМП. Захисників Новотроїцького обстрілювали з мінометів калібром 120-мм і гранатометів. По опорних пунктах поблизу Березового, Мар'їнки та Красногорівки били з 82-міліметрових мінометів, гранатометів різних систем і кулеметів великих калібрів. По позиціях у районі Гнутового та Гранітного стріляли з протитанкових гранатометів. Морських піхотинців ЗСУ під Широкиним обстрілювали зі стрілецької зброї, а поблизу Мар'їнки активізувався снайпер бойовиків.

А вчора вранці гібридні формування обстріляли Мар'їнку. Через це учнів школи № 2 евакуювали в бомбосховища. Про це на своїй сторінці у Фейсбуці повідомив заступник голови Національної поліції — начальник Головного управління Нацполіції в Донецькій області В'ячеслав Аброськін.

На донецькому напрямку противник із великокаліберної зброї обстрілював шахту «Бутовка», Авдіївку, Опитне. Бив по опорних пунктах поблизу Зайцевого, Пісків і Луганського.

На луганському напрямку під ворожим вогнем опинилися захисники Кримського та Катеринівки, Валуйського, Станиці Луганської і селища Донець.

Російські окупаційні війська не виконують чергові домовленості про припинення вогню і нарощують інтенсивність обстрілів позицій сил АТО, **констатують у ГУР МО України.** До того ж на волноваському та маріупольському напрямках окупаційні війська знову використовують 122-міліметрові артилерійські системи.

Водночас, за даними розвідки, дотримання силами АТО режиму припинення вогню гібриди використовують для посилення своїх позицій уздовж лінії зіткнення шляхом поповнення боєприпасів та інших видів матеріально-технічного забезпечення, зміцнення наявних і облаштування нових фортифікаційних споруд, зокрема для важкої броньованої техніки. Втім, це стандартна тактика підшефних Кремля в періоди так званого мінського затишшя.

Зважаючи на чергову ескалацію ситуації на фронті, мабуть, тема припинення вогню та безпеки знову буде пріоритетною на сьогоднішньому засіданні Тристоронньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на Донбасі, яке відбудеться в Мінську.

Важка доля не знищила оптимізму

ТЕОРЕМИ БУТТЯ

Поліські старожили, їх побут і долі зацікавили учасників Міжнародного фотопленеру, який для чеських та українських фотографів організував на Поліссі відомий в Україні фотомитець Олександр Харват.

Такої уваги, як під час Міжнародного фотопленеру, 93-річна Марія Гнатівна Проневич із села Нобель не бачила за своє життя. Чеські фотомитці вподобали її колоритне поліське обійстя, тож із задоволенням його фотографували. Потрапила у фотооб'єктив і сама господарка, коли... рубала дрова у дворі, а потім показувала всім їх запаси **(на знімку)**. Дуже боїться літня жінка залишитися у холодній хаті взимку...

Попри свій поважний вік, Марія Гнатівна дає собі раду: порається на обійсті, палить грубку, куховарить, вишиває. А в її хатинці на березі мальовничого озера Нобель охайно, по-українськи колоритно: кімнати в рушниках, вишитих серветках.

Валентина Ташликович, яка працювала начальником поштового відділення, нобельським сільським головою, а після об'єднання сіл Нобельської і Локницької сільрад у Локницьку об'єднану територіальну громаду — старостою, знає все про кожного односельця. Тож і про Марію Гнатівну Проневич розповіла:

— Важка доля не знищила у цій жінці оптимізму. Її хатинка розташована неподалік церкви Преображення, тож Марія Гнатівна з дванадцяти років співає у церковному хорі. У такий спосіб знаходить відраду для душі, бачиться з односельчанами і заповнює свою самотність. Втратила на війні батька, мама померла, тож, оскільки була старшою у сім'ї, піднімала на ноги своїх братів і сестер; працювала у колгоспі, прибиральницею у клубі. Марія Гнатівна має добру вдачу, вміє співпереживати, співчувати, допомогти. Привітна і гостинна до кожного, хто не оминає її скромну, але охайну хатину.

Увагу фотографів привернув на хуторі Радовель, що за кілька кілометрів від Нобеля, й Іван Максимович Ходневич **(на знімку)**.

Він саме грівся під першими лагідними сонячними променями, спостерігаючи за вуликами, а біля його ніг сидів дворовий пес. Пенсіонер саме відпочивав, бо втомився, видовбуючи з колоди долотом довбанку-вулик.

У молоді літа Іван Максимович працював різноробом у місцевому колгоспі, разом з дружиною, яка рано померла, виховали шістьох дітей: трьох доньок і стільки само синів. Троє з них живуть в Україні, троє — у сусідній Білорусі. Батька не забувають, по черзі на два тижні приїздять до нього, щоб допомогти, доглянути, бо він не хоче залишати своєї хати і тих двох родовідних дубів, які сам посадив ще в дитинстві і котрі є майже його ровесниками.

Фотографи, які знімали господаря та його побут, не знають, що у роки минулої війни, коли Іван Ходневич був ще підлітком і пас худобу в лісі, до нього прибився один із євреїв, якому вдалося врятуватися від розстрілу фашистами. Юнак разом зі своїм батьком підгодовували і переховували втікача, фактично врятували його від смерті.

— У наших селах з покоління в покоління передається в різних варіантах легенда про те, як предки Івана Максимовича ходили пішки до Петербурга добиватися «вольниці», щоб повернули їм право на міщанство, — розповідає місцевий краєзнавець Петро Дубінець. — Тим, що ходили так далеко пішки, пояснюють і походження прізвища Ходневичів.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.
Фото Олександра ХАРВАТА.

Прапор із передової з автографами бійців передадуть Далі Грибаускайте

Триметрове полотнище, зшите з прапорів двох держав — України і Литви, волонтери з Вінниці вручать Далі Грибаускайте. Зустріч заплановано на 11 годину 13 квітня у Вільнюсі. Для великого друга нашої країни везуть також хвилюючий документ.

Автограф залишає Герой України Василь Божко.

Історія з прапором розпочалася торік після щирого вітання глави Литовської держави українців з Великоднім святом. Окремим реченням ішлося про тих, хто на передовій. Бійці по-особливому сприйняли слова політика.

— Саме тоді з'явилася ідея зробити цій сміливій жінці подарунок від українських військових і волонтерів, — розповів «Голосу України» керівник Всеукраїнського об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО Анатолій Слівінський. — Замовили в Києві спеціальне полотнище і майже рік возили його з собою на передову. Брали щоразу, коли доставляли бійцям допомогу.

За словами співрозмовника, перший автограф було зроблено 25 квітня 2016-го. Відтоді десятки бійців із різних підрозділів, здебільшого в гарячих точках, висловлювали свої побажання. Серед них і напис, зроблений командиром роти 92-ї окремої механізованої бригади житомирянином Василем Божком, удостоєним звання Героя України. Він — легенда сьогодення. У бою під Дебальцевим, тоді ще на посаді взводного, помінявся місцями з оператором-навідником танкового екіпажу. Молодий офіцер підбив три російські Т-72.

Волонтер Валентина Вельган повідомила, що матері з ГО "Гармонія" благали їх передати пані Грибаускайте список полонених синів. «Ці жіночки казали, що надзвичайно довіряють мужній Далі. Сподіваються, можливо, їй вдасться зрушити справу обміну полоненими з мертвої точки», — пояснює волонтер.

— Нам постійно телефонують з обох посольств — Литви в Україні і України в Литві, — наголошує Анатолій Слівінський. — Уточнюють подробиці зустрічі. Кажуть, приємно здивовані, що глава прибалтійської держави виділила у своєму щільному робочому графіку цілу годину на зустріч з волонтерами з Вінниці.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.
Фото надано Анатолієм СЛІВІНСЬКИМ.

Над номером працювали: Ліна КУЩ, Людмила ОПАНАСЕНКО, Олена ЮХИМЧУК.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2017 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 22 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 18 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 55 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 53658
Видавець — Державне підприємство «Редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 449-72-53;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama1@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**
Сайт — www.golos.com.ua

